

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 218. sz. 1943. szeptember 25 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Berlin cáfolja ama híreszteléseket, mintha Németország és Moszkva között tárgyalások folynának

Meghiúsultak a szovjet átkeelési kísérletei a Dnyeper középső szakaszán — Az arcvonal-kiigazítás előnyeit hangoztatják német részről — Ujabb jelentések Anglia és a Szovjet viszonyáról — Portugália katonai készülődéseket tett

Dél-Olaszországban kemény harcok vannak folyamatban a támadó angol-szászok és a német csapatok között — Német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon 12 ellenséges rombolót elsüllyesztettek

A keleti harctéren kialakult helyzettel kapcsolatban tegnap igen érdekes közléseket kaptunk, melyek megvilágítják az ottani szituációt.

Berlinben rámutatnak arra, hogy a keleti arcvonalon érezhetővé válik az a helyzet, amelybe a szovjet a nagyszabású német arcvonal- rövidítés következtében került. Az arcvonalrövidítés magával hozta azt, hogy nagyobb tartalékok állanak a német hadvezetés rendelkezésére és nincsenek utánpótlási nehézségei. Kifelé ez a helyzet abban a tényben nyilvánul meg, hogy mindinkább megszaporodnak a német elentámadások és pedig jórészt szép eredménnyel. Ugyanakkor, amikor német illetékes helyen erre az új helyzetre rámutatnak, hangsúlyozzák azt is, hogy semmi alapjuk nincsen azoknak a svéd újság-jelentéseknek, amelyek arról vélnék tudni, hogy Németország és Moszkva között tárgyalások lennének folyamatban.

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a keleti arcvonalon a jelenlegi hadműveletekből világosan látni lehet, hogy a legfelsőbb német hadvezetés az arcvonal kiigazítására törekszik. Ezáltal a háború új arculatot nyer — írja a Német Távirati Iroda katonai tudósítója, majd így folytatja: amennyire a keleti arcvonal középső szakaszának egyes helyein és a déli szakaszon az események kialakulása még teljesen folyamatban van és folynak a német elszakadó műveletek részben a számbeli fölényben levő szovjet seregek erős nyomása alatt, de mindig a német legfelsőbb vezetés irányításával, olyan kevésbé vonták be eddig a hadműveletekbe az Obeljtől egészen Leningrádig húzódó német hadszármányt.

Ennek a ténynek nagy jelentősége van. Kétségtelen, hogy a bolsevisták jelentékeny területet szereztek, de igen nagy véráldozatokkal és hadianyagvesztéssel azonban csak felégették területet, amelyet a német csapatok átengedtek nekik. A németek a maguk részéről — tekintettel a nemsokára beálló esőzésekre és a tére — először kerültek az utánpótlás szempontjából kedvezőbb helyzetbe, mivel most sűrűbb és rövidebb utánpótlási vonalakkal rendelkeznek.

A keleti arcvonal harcái eddig azt bizonyították, hogy a háború ebben a térségben mindig is végső

erőfeszítések voltak a szállítási és utánpótlási problémák megoldására. Bizonyos hangok az ellenség táborában most figyelemzetőleg mutatnak rá arra, hogy a német csapatok visszavonulásukkor „szaharaszzerű térséget” hagynak maguk után hangoztatja a Német Távirati Iroda munkatársa.

A DNYEPER FELE

A német elszakadó mozdulatok lassanként a Dnyeper felé közelednek — írja Sertorius százados csüörtök esti jelentésében. — A szovjet a Dnyepert olyan gyorsan akarja elérni hogy kijátása legyen a folyamodon való átkeelés klerősakolására és hídfőállások kijépítésére a fontosabb helyeken. Az ellenség ugyanakkor az offenzíva arcvonalának északi szárnyán is feltétlenül el akarja foglalni Szmolenszk városát, e messze keletre kinyúló német bástyát, másrésztől viszont a legdélibb szárnyon minél hamarabb be akar hatolni a Dnyeper alsó folyása és a Krímfélsziget között fekvő területbe.

A Zaporozsje—Dnyep. opeetrovszk vonalától keletre heves harcok vannak folyamatban. Néhány átszivárgott járőről eltekintve az ellenség ezen a szakaszon eddig még sehol sem érte el a Dnyepert.

A A keleti szakaszon a város ellen irányuló keletre felő frontális támadás ereje szemmel láthatóan alábbhagyott, aminek nyilván az a magyarázata, hogy a szovjet vezetőség itt megint kétoldali átkarolással akar kísérletezni.

A DÉLI ARCVONALON,

vagyis Dél-Olaszországban kemény harcok vannak folyamatban a támadó angol-szász és német csapatok között. Különösen két gyújtópontja van ezeknek a küzdelmeknek. Az egyik contursi, ahol végleg visszaverték a támadó angolokat és a másik Salerno közelében van, ahol a kemény harcok még tartanak.

FELSŐ-OLASZORSZÁG

egy-egy keleti részén, főleg Isztriában továbbtartanak a bandaharcok és német részről hangsúlyozzák, hogy Isztria hegyes terepe magával hozza azt a magától értetődő helyzetet, hogy a városok felszabadítása partizán rémuralom alól gyorsabban vihető keresztül, mint a hegyekbe visszavonult, megvert

banda megsemmisítése.

A szerb szabadsapatok egyes osztagai betörték Trieszt területére, ahol szemben találták magukat a német rendfenntartó csapatokkal. Szlovén partizánok Idriát támadták meg, ahol Európa legnagyobb higanybányája van. Itt különben Görzről Laibachig folyik a rendcsinálás. Montenegróban is vannak még harcok partizánok, hozzájuk csatlakozott olaszok és a németek között különösen Petrováci környékén.

A FASISZTA KÖZTARSASÁGI KORMÁNY

csüörtökön történt megalakulásával kapcsolatban római jól értesült helyen hangsúlyozzák, hogy az egész kormány rövidesen Észak-Olaszországba költözik át, ahova Mussolini is várják. Valószínűleg a diplomáciai testület is Észak-Olaszországba megy át Rómából, ami természetesen az új olasz kormányának a külföldi hatalmak részéről való elismerésétől függ. Diplomáciai körökben azonban feltételezik, hogy a tengelyhatalmak valószínűleg már a legközelebbi napokban közös lépéssel elismerik az új kormányt.

Nagy érdeklődés előzi meg a közeljövőben összeülő olasz alkotmányozó gyűlést, amely a többiek között tisztázza az új olasz államfő kérdését és más ezzel kapcsolatos problémákat is. Általában a közeljövőben nagyjelentőségű nyilatkozattal lehet számolni az új Mussolini-kormány részéről.

Berlini jelentés szerint a Duce által csüörtökön közzétett jegyzék, amely az új fasiszta köztársasági állam minisztereinek neveit tartalmazza, berlini politikai körökben nagy meglepéssel és helyteliséssel találkozott. Ezzel a kormány — hangsúlyozzák — a Duce népének olyan vezetését adott, amely a fasiszta köztársasági Olaszországot ismét a német, japán és szövetséges arcvonalába állítja.

SFORZA BELÉP A BADOLIO-KORMÁNYBA

A másik olasz oldalon folyik az antifasiszta elemek tömörítése. A „Corriere della Ticino” jelentése szerint Sforza volt külügyminiszter, aki a fasiszta rendszer idején 20 évet töltött külföldi emigrációban, belép a Badoglio-kormányba.

Más jelentések szerint Sforza már útban van Palermo felé, amely tudvalevően a Badoglio-kormány és a király székhelye.

PORTUGÁLIA KATONAI FELKÉSZÜLÉSÉRŐL

érkeznek hírek. A portugál főváros, Lisszabon-Oporto és más városok környékén ezidőszent nagyarányú hadgyakorlatok folynak. A csapatok egy részét most szállított hadianyaggal látták el, amelyet a portugál hadsereg ezúttal első ízben használ fel. A lakosság nagy figyelemmel kíséri a hadgyakorlatot és a saját ebből az alkalomból egységre és védelmi készülségre szólítja fel a népet. A lapok bizonyos fejlemények lehetőségeire utalnak, amelyek próbára tehetik Portugália véderejét is.

ANGLIA ÉS A SZOVJET VISZONYA

tekintetében Churchill s Eden legutóbbi beszéde után megint élelkebb vita kezdődött London és Moszkva között, az első visszhang azonban a Szovjetunióból meg szárazvú és tartozkodó, jelenti a Basler Nachrichten stockholmi tudósítója.

Az orosz külföldi propaganda Stockholmban megjelenő lapjának Churchill beszéde re írt rövid megjegyzése némileg fanyarizú. Kifejezések, hogy Churchill ezalkalommal elmulasztotta méltatni a szovjethadsereg győzedelmes offenzíváját és visszautasítja azt a megjegyzést, hogy felelősen elemek voltak, akik az északnyugati-európai második arcvonalat követelték. A szovjet lap szerint Churchill meg mindig határozatlanul fogalmazta meg a második arcvonal megteremtésére vonatkozó ígértét. Pozitív formában értékel azonban a lap a brit miniszterelnök határozott és meglezavait, a Szovjetunióval való küszöbönálló háromhatalmi megbeszélésnek jelentőségéről, mindazonáltal azzal a hozzáfűzéssel, hogy ez figyelmeztetés más tényezőkhöz, amelyek nem kívánunk ilyen együttműködést.

Minden megjegyzés nélkül ez a kifejezés kettős élv, mivel mind Roosevelt, mind Churchill Németország ellen tett legutóbbi nyilatkozatában a nemzeti szocializmus mellett most a porosz militarizmus megsemmisítéséről is szólt. Az a tag t. r., amelyet a moszkvai vezetőlapok az ottani német bizottság nyilatkozataiból rendelkezésére bocsá-

tanak, éppen eléggé eltért ettől az angol-amerikai vonalától.

Egy másik svájci lap, a Tagesanzeiger közli, hogy Angliában is szabad, német bizottságokat akarnak életre hívni és e célból Londonban szombaton ülést tartanak. A bizottság célkitűzése lenne az egyesült nemzetekkel való együttműködés és a megfelelő moszkvai bizottsággal való kapcsolatok felvétele.

MÁSODIK ARCVONAL 1944-RE

A második arcvonalról egyelőre még a szó folyik. Bevin brit munkaügyi miniszter csüörtökön az angol alsóházban a brit emberanyag felhasználásáról beszélt és hangsúlyozta, hogy a második front felállítására esetére igen súlyos áldozatokkal kell számolni.

A többi között kijelentette: »Mindent gondosan elő kell készíteni arra a gigászi küzdelemre, amely 1944-ben vár ránk s nem teljesítjük lelkiismeretesen kötelességünket, ha érzelmeinkre hallgatunk, vagy nem tesszük meg minden elővigyázatossági rendszabályt eltekintve attól, hogy a lakosságnak mely osztályát érintik azok.»

A brit munkaügyi miniszter nyilatkozatában ismét utalt a brit bányáipar súlyos helyzetére.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KORMÁNYA

a szövetséges nemzetek valamennyi tagállamának, amely szerződésjavaslatot nyújtott az a szövetséges nemzetek segélyező és újjáépítő szervezetéről.

FONTOS TUDNIVALÓK

Hivatalos hírdetmény a bürgonyakiosztásról. (3). Számra és nyugtábelgyelgeték áthárítása a gyáripárban és kereskedelemben. (7).

Ma, szombaton az 1501—1800 naplótételszámmal ellátott cukorjeggel bíró háztartások igényelhetik új élelmiszereiket.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Jelentik Washingtonból. A szerződés tervezet kidolgozását 3 hónapot tartó tárgyalások előzték meg. Hull külügyminiszter kijelentette, hogy a szerződés alá-

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A keleti arcvonal déli és középső szakaszán az eddigi súlypontokon nem csökkenő heves-séggel tartanak az elhárító harcok. A Kubán hídfőnél és Melitopoltól keletre visszavertünk erős ellenséges támadásokat. A Dnyeper közepi szakaszán több helyen meghiúsítottunk szovjet átkelési kísérleteket. — Zaporozsjétől északkeletre és Denidovnál csapatainknak elszánt ellentámadással sikerült megsemmisíteniük áttört szovjet ezredeket és e közben foglyokat ejtettek és hadianyagokat zsákmányoltak.

A légi haderő összevont kötelékek támadásával tehermentesítette a hdsereg súlyos harcban álló csapatait. A Jeges-tengeri arcvonalon német gyors harci repülőgépek sikeres támadásokat hajtottak végre szovjet tengeralattjáró támaszpontok és utánpótlási raktárak ellen. A támadások során vadász repülőkötelékek 24 órán belül anélkül, hogy maguk veszteséget szenvedtek volna. 45 ellenséges vadászgépet lőttek le.

Délolaszországban az ellenség csütörtökön nagy erővel támadott Salernónál és Contursinál. Salernónál a harc tart, míg a contursi térségben indított ellenséges támadást kemény és elkeseredett küzdelem után az ellenség rendkívül nagy veszteségei mellett visszavertük.

A Kehpalonia szigetén állomásozó olasz acqui hadosztály a Badoglio-kormány árulása után nem volt hajlandó a fegyvert letenni és ellentámadásba kezdett. A német csapatok légi előkészítés után támadásra indultak. Megtörték a támadók ellenállását és bevették Argostolion kikötővárost. 4 ezer kivételével, aki idejében letette a fegyvert a fellázadt hadosztály zömét, a hadosztály törzskarával együtt harcban megsemmisítettük.

Szeptember 22-én legkisebb mintájú brit tengeralattjárók

12 rombolót és 46.500 tonna hajóúrt süllyesztettek el az északi Atlanti-óceánon német tengeralattjárók

Berlin, szept. 24. Mint a Német TI értesül, német tengeralattjárók heteken át tartó szünet után meglepésszerűen megtámadták egy az Atlanti óceán északi részén haladó ellenséges hajókaravánt. Egy búvárnaszádeszopornak sikerült egy Amerika felé haladó hajókaravánt elkaptani. A hajókaravánt rendkívül erősen biztosították.

Mivel rendkívül sok volt a kísérő romboló, először a hajókaraván külső biztosító járműveit kellett megtámadni. Ennek során a német tengeralattjárók egyedülálló eredményt értek el. Napokon áttartó makacs és elkeseredett harcokban 12 ellenséges kísérő rombolót süllyesztettek el, ezenkívül három megtorpedozták.

A megtorpedozott hajók elvesztése valószínű. Az erős köd megakadályozta a további hadműveleteket. Ennek ellenére a szétgrasztolt hajókaravánból 46.500 tonna tartalmú 9 hajó süllyedt el, 2 másikat pedig megtorpedozták.

írását a Fehér Házban rendezendő ünnepségek keretében november elejére tervezik. A szerződésjavaslat bevezetője ezeket mondja: A szövetséges nemzetekhez tartozó, vagy a velük tartó kormányok elhatározzák, hogy az ellenség által megszállt országok felszabadítása után azonnal segítséget nyújtanak az ottani lakosságnak, még pedig elsősorban élelmi cikkekben, ruházatban és menedékhely támogatást adnak járványok elkerüléséhez, valamint a nép egészség helyreállításához.

megkíséreltek behatolni a norvég parti vizekre, a kísérletet azonban idejében felismerjük és a tengeralattjárókat megsemmisítettük, mielőtt még eredményt érhetek volna el. — Legénysegük egyrésze fogságba került.

Angol-amerikai repülőkötelékek a megszállt területek partvidékén levő helységeket ellen végrehajtott támadásai során, főleg Nantest támadtak súlyosan. Az ellenség 15 gépet veszített.

Brit bombázó kötelékek péntekre virradó éjszaka újabb terrortámadásokat intéztek Mannheim, Ludwigshafen, Darmstadt és Aachen ellen. — A lakosságnak veszteségei voltak és részben súlyos károk keletkeztek. Az eddigi megállapítások szerint 33 ellenséges repülőgépet lőttünk le.

Német gyors és harci repülőgépek a szeptember 24-ére virradó éjjeli támaszpontokat és más katonai célpontokat támadtak Dél- és Közép-Angliában.

A szeptember 23-ára virradóra végrehajtott terrortámadás vesztesége 27 ellenséges gépre emelkedett.

Német tengeralattjárók több-hetes szünet után meglepésszerűen megtámadták az Atlanti óceán északi részén az ellenséges hajókaraván forgalmát. Egy tengeralattjáró harci csoportnak sikerült rajtaütöni egy szokatlanul erősen biztosított Amerika felé tartó hajókíséretet. Ezért elsősorban az külső biztosítás rendkívül sok kísérő rombolóját kellett megtámadni, amelynek során tengeralattjáróink páratlan eredményt értek el. A napokig tartó szűvös és elkeseredett harcokban 12 ellenséges rombolót elsüllyesztettek és még három megtorpedozott hajónak pusztulása is valószínű. Az erős köd akadályozta a hadműveletek folytatását, mégis még 9 hajót süllyesztettek el a hajókaravánból 46.000 tonna tartalommal és két másikat pedig megtorpedozták. (MTI)

Az észak Atlanti óceánon lefolyt nagy karavánzatával kapcsolatban, mint említettem, a kereskedelmi hajók elsüllyesztése után a búvárnaszád legénysege elé olyan kép tarult, amelyet a tengeralattjáróháború elején láttak. Sok helyütt nem volt mentőcsónak, merülőv vagy más eszköz, amelyek segítségével a legényseg a vízbeugrás után a víz felé tartó tartóval volna magát.

Egy nagy angol gözös megmentett kapitánya, aki kifejezetten kérte, hogy a nevére említsék, kérdésre válaszolva kijelentette, hogy a tengeralattjáróharc hevesességének csökkenése óta a hajók mentőeszközének nagy részét eltávolították a fedélzetről, hogy annál több repülőgép alkatrészt, páncélköcsöt, stb. lehessen a hajókra rakni.

A hajócsapások az Atlanti óceán mindkét oldalán először szabaddokoztak a hajózási hatóságok intézkedései ellen, később

azonban a hajóvesztések tényleges csökkenése meggyőzte őket a követelések helyességéről. Ezt a hanyagságot sok ten-

Súlyos harcok Salernónál és Contursinál

Berlin, szept. 24. Az Interinf jelenti a délolaszországi helyzetéről: erős brit kötelékek nagyszabású tüzérségi előkészítés után csütörtökön este ismét támadást kezdtek Salernónál, a kikötőtől északra húzódó német masaglati állások ellen, hogy kikényszerítsék az áttörést Nápoly síkságai felé.

A súlyos harcok a késő éjszakaig folytak. A kimenetelről eddig nincsenek jelentések.

A támadók a szakadékokkal teli térségen nagyobb mértékben nem dobtak harcba páncélos alakulatokat és támadó kötelékek nem tudtak kifejlődni a széles területen.

Csütörtökön Contursinál is felhangoltak a harcok. Tünyomórészt északamerikai kötelékek támadtak és Eboli térségében állandóan friss alakulatok jöttek segítségükre. A nagy mélységben lépcsőzetesen kiépített német vonalak lehetővé tették a német vezetésnek, hogy az első vonalban harcoló csapatokat említésre méltó veszteség nélkül visszavonják a főhadállásokba. Az északamerikaiak támadásai során jelentékeny veszteségeket szenvedtek. Több száz halott és számos szétrombolt fegyver hátrahagyásával kellett kiindulási állásaikba visszavonulniuk. (MTI)

Az inváziós csapatoknak azokat a felderítő erőket, amelyek Potenziától előre tapogatódtak, a délolaszországi német záróeretsz keleti szárnya ellen, német biztosító csapatok felmorzsolták, vagy visszafordulásra kényszerítették. (MTI)

Hol van az olasz királyné és a trónörökös?

Bern, szept. 24. (Interinf) Az olasz királyné, Umberto trónörökös és leánya Maria Pia di Bergolo grófnő, Róma kormányzójának feleségével együtt Genf-be érkeztek. Kísérőjükben 45 személy van. (MTI)

Zürich, szept. 24. (MTI) A Svájci TI jelentést közöl, amely szerint az olasz királyné, Umberto trónörökös és leánya Maria Pia, valamint Róma kormányzójának felesége Calvi di Bergolo Genf-be érkeztek. Ezzel szemben megállapítják hivatalos részről, hogy nevezett személyiségek nem Genfben, hanem Palermóban vannak.

20 ezer olasz katonai és polgári menekült Svájcban

Zürich, szeptember 24. (MTI) Hivatalosan közlik: A legújabb olaszországi események következtében szeptember 8-ika és 24-ike között a svájci-olasz és a svájci-francia határon keresztül

Vatikán város kormányzója egyelőre külföldön marad

Lisszabonból jelentik: Enrico Galeazzi, Vatikán város kormányzója visszaérkezett az Egyesült Államokból, de egyelőre külföldön marad, mert nem kapott utasítást további teendőire.

Az olaszországi német főparancsnok kiáltványa az olasz tisztetekhez

Zürich, szept. 24. (Bud. Tud.) A Tagesanzeiger chiassoi jelentése szerint az Olaszországban lévő német csapatok főparancsnoka az olasz tisztetekhez kiáltványt intézett.

A kiáltvány hangoztatja, hogy a véderő kegytelen volt gyorsan és kezdeményezleg eljárni a világtörténelem legnagyobb árulása ellen. Megjegyzi a kiáltvány, hogy az olasz tisztetek többsége nincsenek köztve hűségük-

Tüzelt Szófia légvédelme a röpcédulákat szóró ellenséges repülőgépre

Szófia, szept. 24. (MTI) Pénteken hajnalban újabb elsőtűtést volt Szófiában, éppedig ezáltal egymásután az ötödik éjjel. Egy ellenséges repülőgép miatt félkét óra előtt a villanyt, majd annak távozása után, három óra előtt ismét felgyújtották, harmadik 4 óra-kor a repülőgép várakozott és megjelent a kivilágított város fölött, mire azonnal eloltot-

terész az életével fizette meg — hangsúlyozta a kapitány, — aki 5000 tonnás hajójának egész személyzetét elvesztette. (MTI)

Drámai légkörben szavazta meg az amerikai kongresszus a Fulbright-javaslatot

Zürich, szept. 24. (Bud. Tud.) Az amerikai képviselőház a hét keddjén élte át egyik legdrámáitól üdült, amikor Fulbright képviselő javaslata ügyében döntött. — Charles A. Eaton newjerseyi képviselő, a képviselők veteránja, emelt hangon és ökölbe szorított kézzel kijelentette, hogy hét unokaöccse vonult be katonának és ezek közül kettő egy hónap alatt elesett. „Gyűlölem ezt a gyilkosságot és hajlandó vagyok mindent megszavazni, amely alkalmas arra hogy megakadályozza ennek a mézárulásnak a megismétlődését” — mondotta.

Ebben a légkörben tárgyalta azután tovább a kongresszus a javaslatot, amely 53 szóban fejezi ki, hogy az Egyesült Államok kongresszusa hozzájárul olyan nemzetközi szervezetben való részvételhez, amely hathatós tevékenységgel rendelkezik az igazgatás béke helyreállítása és fenntartása tekintetében.

Churchill és Knox az angol királynál

Amsterdam, szept. 24. Mint a brit hírszolgálat jelenti, az angol királyi csütörtökön Churchill miniszterelnököt kihallgatáson fogadta a Buckingham-palotában. Churchill az angol királynak részletes jelentést tett a quebeci értekezletről és Roosevelttel folytatott megbeszéléseiről.

Az angol király csütörtökön Knox amerikai tengerészeti minisztert is kihallgatáson fogadta. (NTI)

Hány napi konyhapénzt kell kiadni a feleségnek?

A Kúria egy ideiglenes nótartási perben azzal a kérdéssel is foglalkozott, hogy hány napi konyhapénzt kell a feleségnek adni. A férj a feleségnek mindig csak tíz napra járó háztartási pénzt adott át azért, hogy ily módon feleségét a háztartási pénz kifizetésére szorítsa.

A feleség ugyanis a férj előadása szerint pazarló és könnyelmű természetű volt. A Kúria kimondta, hogy a férjnek ez a magatartása bizalmatlan volt és a feleség női önértéket, valamint háziaszonyi méltóságát sértette. Ha emiatt az asszony heves lelki felindulásában tett is sértő kijelentéseket, amelyek miatt a férj az életközösséget megszakította, — ezek nem minősülnek súlyos házassági közeledéssértésnek s így a férjnek nem volt joga az életközösség megszakítására. Sőt éppen neki kellett volna a családi élet helyreállítása iránt is a kezdeményező lépéseket megtenni és a konyhapénz körül esetleg félreértelt szándékot kimagyarázni, a házastársát pedig kiengesztelni. A Kúria ítéletében a férjet tartásdíj fizetésére kötelezte.

Két szobás bútorozott lakrészt keresek, jól fizetek! Tel.: 27-60.

— Ezer kézfogas olyan erőlköftésnek felej meg, mellyel egy métermázsza szentet a negyedik emeletre lehetne felvinni. Ezt egy matematikai játékokra hajlamos dán újságról számított ki, aki arra volt kíváncsi, hogy milyen munkát kell a dániai egyetemi rektorának kifejtieni, amikor egy új évfolyamot iktat be kézfogas-sal az egyetem polgárai közé.

Két szobás bútorozott lakrészt keresek, jól fizetek! Tel.: 27-60.

— Ezer kézfogas olyan erőlköftésnek felej meg, mellyel egy métermázsza szentet a negyedik emeletre lehetne felvinni. Ezt egy matematikai játékokra hajlamos dán újságról számított ki, aki arra volt kíváncsi, hogy milyen munkát kell a dániai egyetemi rektorának kifejtieni, amikor egy új évfolyamot iktat be kézfogas-sal az egyetem polgárai közé.

Két szobás bútorozott lakrészt keresek, jól fizetek! Tel.: 27-60.

— Ezer kézfogas olyan erőlköftésnek felej meg, mellyel egy métermázsza szentet a negyedik emeletre lehetne felvinni. Ezt egy matematikai játékokra hajlamos dán újságról számított ki, aki arra volt kíváncsi, hogy milyen munkát kell a dániai egyetemi rektorának kifejtieni, amikor egy új évfolyamot iktat be kézfogas-sal az egyetem polgárai közé.

Két szobás bútorozott lakrészt keresek, jól fizetek! Tel.: 27-60.

— Ezer kézfogas olyan erőlköftésnek felej meg, mellyel egy métermázsza szentet a negyedik emeletre lehetne felvinni. Ezt egy matematikai játékokra hajlamos dán újságról számított ki, aki arra volt kíváncsi, hogy milyen munkát kell a dániai egyetemi rektorának kifejtieni, amikor egy új évfolyamot iktat be kézfogas-sal az egyetem polgárai közé.

MOSOTT RONGYOT VESZ LAPUNK NYOMDÁJA

A debreceni droguisták reggel 8-tól délután 4-ig egyhuzamban óhajtanak nyitva tartani

Szombaton este hatig lenne nyitva az üzlet

A debreceni droguisták szakosztálya tegnap este Kiss Ferenc elnöklésével ülést tartott. Ármegállapítási ügyekkel foglalkoztak és egyöntetű határozatot hoztak.

Az ülés főtárgya azonban az volt, hogy az üzletek nyitva tartását egyhuzamba szeretnék megoldani, mégpedig reggel 8-tól délután 4-ig ebédszünet nélkül. Kivétel csak a szombati nap képez, amikor este hatig lennének nyitva a drogueriák, hogy a munkások is beszerezhesék szappan- és egyéb szükségleteiket. Az új zárórarendet azért is nagyon üdvösnék tartanák, mert így aligha fordulhatna elő olyan eset, hogy a déli záráskor véletlenül nyitva felejtett gázcsap, vagy a kályhában égő tűz a párolgó benzín vagy szeszgőzt meggyújtva, tüzet okozzon. A négyórás zárásakor természetesen gondosan lezárják a kályhát, nehogy tűz támadjon. A határozatot egyhangúlag hozták meg és jóváhagyásra előterjesztik.

Ülést tart a 42-es és 36-os bizottság

A 42 tagú országos bizottság szeptember 29-én, szerdán ülést tart. Tárgy: 1. A m. kir. miniszterium rendelete a közérdekű birtokműveletekkel foglalkozó intézetek ingatlan adásvételeinek illetékmentességéről. 2. A m. kir. miniszterium rendelete az államkincstár biztosítási tevékenysége tárgyában.

A 36 tagú országos bizottság 1943 évi szeptember hó 28-án kedden ülést tart. Tárgy: a m. kir. miniszterium két rendeletének tárgyalása.

SZÍNHÁZI HETI MŰSOR:
Szombaton este: Tábormokné. Bérletszünet.
Vasárnap délután és este: Tábormokné.
Hétfőn este: Patyolatkisasszony Munkáselőadás.

FILM

A VIGSZINHÁZ mozgó nagy sikerrel újította fel a német filmgyártás egyik kimagasló alkotását a LIDÉRCFÉNY c. színes filmreket. A darab meséje, morális és művészi értékei, tökéletes, eddig még filmen nem tapasztalt színházi, nem utolsósorban pedig a szereplőgárda ragyogó teljesítménye, élen Kristina Söderbaum döbbenetes erejű alakításával, mind olyan értékek, melyek teljes mértékben jogosák tették a film felújítását. A kísérő műsor kitűnő.

Csokonai Színház

Szombaton este bérletszünetben U. KOVÁCS TERUS felléptével

Tábormokné

Évek óta a legnagyobb operett-siker!

Szombaton délután filléres hely-
árrakkal

PATYOLATKISASSZONY

Mulatságos táncos operett-
ujdonosság.

Tánciskolák

*Vattay tánciskolában szeptember 29-én diákkölon kezdődik Kossuth utca 11. szám.

*Vattay mozdulatművészeti iskolában akrobatika, step, szak-szerű mozdulatnevelés október 1-én kezdődik. Kossuth u. 11.

A helyzet a Vatikánban és Rómában

Róma, szept. 24. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A Szent Péter-tér szélén német őrség áll s az a feladata, hogy olyan államok polgárai, amelyek hadban állnak Németországgal ne lépések át a Vatikánváros határát. Incidensek nem történtek. Eppen ezért a Vatikánnak nem is volt oka hogy panaszt tegyen a német nagykövetségen. A Szent Péter templom még zárva van. Ezzel szemben Róma összes templomait megnyitották a hívők számára. Az Avvenire című katolikus lap visszautasítja az Associated Press jelentését, amely éppen fordítva azt állította, hogy Rómában minden templom zárva van, a Szent Péter templom kivételével.

Szerencsére Rómában vagyunk és így saját szemünkkel győződhetünk meg az ellenkezőjéről — írja a lap, hogy az összes templomok nyitva vannak, a Szent

Péter templom kivételével és hogy egyetlen templomot sem fosztottak ki, sem a német katonák sem más. A Szent Péter templomba is be lehet jutni igaz, hogy csak előzetes ellenőrzés után, amit a vatikáni hatóságok saját kezdeményezésükből vezetnek be. Ez az ellenőrzés, amely a Vatikánváros minden bejáratánál fennáll az egyetlen intézkedés, amit vatikáni részről tettek. És mégis elegendő volt annak a halmis hírnek kiváltására, hogy a Vatikánváros valóságos ostrom-állapotban van és ágyúkkal veszik körül, hogy a Szentatyai valóságilag az ellenséges csapatok foglya. Aki csak kissé is ismerős a vatikáni ügyekben és akinek alkalma volt ezekben a napokban a Vatikánvárosban látogatást tenni saját szemével győződhetett meg arról, hogy mindezek a híresztelések teljesen alaptalanok.

Az Ondódnál a vonat alá esett egy MÁV. géplakatos, a kerekek szétroncsolták

Halálos szerencsétlenség történt tegnap éjszaka az ondódi állomás közelében. Tózsér József 43 éves MÁV géplakatos, Debrecen, Krudy-utca 4. szám alatti lakos leugrott a mozgásban levő vonatról. Olyan rosszul sikerült lelépnie, hogy a teste a sínekre csúszott és a kerekek összeroncsolták. Fején, lábán, karján szenvedett súlyos sérüléseket és rövid idő múlva meghalt.

Tózsér József felesége és családtagjai egyik ondódi tanyán

volttak tengerijüket letörni. A szerencsétlenül járt MÁV géplakatos hozzájuk igyekezett. Mivel a tanya, ahol családtagjai voltak, mintegy 10 méternyire volt az ondódi vonatmegállótól, hogy ne kellessen sokat gyalogolnia, leugrott a mozgásban levő vonatról és így történt a szerencsétlenség.

A halálos szerencsétlenségről értesítették a csendőrséget, mely megindította a vizsgálatot.

Félliteres üvegéből sósavat iszogatót az utcán egy életunt asszony

A Varga utca 1. számú ház előtt a járókelők egy véres szájjú, tántorgó asszonyra lettek figyelmesek, aki néhány lépés után eszméletlenül esett össze. Kendőj alól ugyanakkor félliteres üveg esett ki.

Nyomban értesítették a mentőket és a rendőrséget. A mentőorvos megállapította, hogy az asszony, aki Nagy Lászlóné szabósegéd neje, Bercsényi utca 81. szám alatti lakos, nagymennyiségű sósavat ivott. Több járókelő látta, amint az asszony kendője alól kihúzza az üveget, nagyot ivott a maró folyadékából. Az életunt asszonyt beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol nyomban kezelés alá vették. Állapota súlyos, eszméletét még nem nyerte vissza.

A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítására, hogy az életunt asszony miért követte el ezt a bűncselekvést nem hagyott és így tettének okát titokzatos homály fedi.

Halálra ítélték a miskolci testvérgyilkost

Miskolc, szept. 24. Molnár József szeptember 11-én éjszaka az istállóban alvó bátyját, Molnár Ferenc 32 éves gazdálkodót revolverrel agyonlőtte. A gyilkosságról a vád szerint tudomása volt hugának is.

A statáriális föltárgyaláson Molnár József beismerie a bűncselekményt és azzal védekezett, hogy bátyja édesanyjával és

HUNGARIA filmszínház

LATABAR KÁLMÁN VIGJÁTÉK:

EGY SZOKNYA EGY NADRÁG

Előadások: 5 és 7 óraker.

testvéreivel nagyon durván bánt, ütötte, verte őket s emiatti elkeseredésében lőtte agyon.

A rögtönítélő tanács Molnár Józsefet kölcsönös halálra ítélte, hugát pedig megnyugtató bizonyítékok hiányában felmentette.

Közérdekű levél

A patkó- és ráfhúzás ára

Tekintetes Szerkesztőség! Tisztelettel kérem, hogy ezen soraimat közérdekből közölni sziveskedjenek. B. lapjuk egyik legutóbbi számában a kovács szakosztály üléséről hoztak értesítést s ebben azt olvastam, hogy a szakosztály mután közölte a tagokkal, hogy a hivatalos kiutalás alapja: mennyi vasanyagot kapnak megállapította, hogy a jövőben a patkó ára 5 pengő, a ráfhúzás pedig 15-20 pengő.

Rá kell mutatni arra, hogy a labor előtti években a lovasok is vagyis egy patkó ára felvéressel együtt 80 fillérről 1 pengőig terjedt. A ráfhúzás pedig 2-3 pengő volt. Ha a patkolással az 1 pengős, tehát a magasabb árat veszem alapul és azt számítom, hogy ezen 1 pengőből a patkóvas ára a hozzá szükséges szénnel együtt 50 fillér volt, a munkadíjért is 50 fillért lehet számítani. Figyelembe véve azt, hogy a patkóvas ára maximum 100 százalékkal emelkedett, a szénnél az emelkedés kb. 200 százalékos, tehát az anyag ára a békebeli 50 fillér helyett 1.10-1.20 P. M. után egy patkóért most már öt pengőt akarnak számítani, ez azt jelenti, hogy a munkadíj a békebeli 50 fillérrel szemben 3.80 P lenne, vagyis csaknem nyolcszorosa a régi árnak. Ugyanez a helyzet a ráfhúzás-

VIGSZINHÁZ mozgó

Ma 5 és 7 óraker csak 16 éven felülieknek a legtekélyesebb színes filmreket!

Lidércfény

Fősz.: Kristina Söderbaum.

nál is, mert ott a kovács vasanyagot nem ad, csak a szentet lehet számitásba venni. Nem hiszem, hogy a kovácsok a segédek munkabéret a békebelinek a nyolcszorosában állapították volna meg s azt hiszem, hogy a jelenlegi ármegállapítással erősen túllőttek a célon. A vasanyagot kiutalás alapján hivatalos árban kapják, a munk-

kadíjánál pedig nem számitanak fel többet, mint amennyivel a munkadíjat tényleg feleltek. Bennünket fuvarosokat ez súlyosan érint, mert a mi általunk felszámitható díjak hivatalosan meg vannak állapítva s mi annál többet nem kérhetünk. Teljes tisztelettel! Kaszás János fuvaros.

Hajdanában-danában...

Aki megmondta az orosz cárnak magának

Volt anyai nagyapám részéről egy nagyném, aki már az én elemista koromban a patriarkák korában élt és a családi rokonság elven lexikonját képezte. Kassai híres szép asszony, aki a magyar szabadságharc legelején, egész fiatalon özvegyesre jutott. A házatáját férfinéki egy-magának kellett rendben tartania s nagytehetségű egyetlen fiát is magyar asszony volt, aki a szabadságharc zavaros időiben is megálta a helyét. A honvédeket befogadta kvártélyba, de a császáriakat nem. Tízsz szemének tekintete előtt még az osztrák generálisok is meghátráltak. Intelligenciája bámulatos volt, magyar anyanyelvén kívül tökéletesen beszélt tótul, oroszul, németül és franciául. Fia gimnáziumi tanulmányai alatt a latin és görög szövegeket is szótár nélkül olvasta.

Amália nagyasszonyt, akit a családban csak Mál nének hívtunk, egész Kassa ismert és tisztelt. Jött a szomorú 49-es év, amikor Görgei és Bem seregeivel az osztrák nem tudott bologolni s a bécsi kamarilla segítségével hívta a muszka cárt, aki kétszáz ezer harcossal leküldte Paskievics herceg tábornagyot a rehellis magyarok közé, rendet csinálni. A herceg főhadiszállását a kassai városházán ütötte fel. Kozájkait a városban szállásolták el. Dicséretére legyen mondván az orosz hercegnek, katonái rendet tartottak, fizettek és egyéni akciókól tartózkodtak, ezért is szívesebben fogadták őket, mint a vérszomjas, gorma osztrákokat.

Mál néni házába is jutott hat kozak ugyanannyi lóval, valamint egy fiatal cserkesz hadnagygal.

Az első nap csak ment a dolog, másnap azonban a kozákok fel-etették a nagyném teli takarmányát, egyik hizóját szó nélkül leszárták s megették, a hadnagy úr pedig két tisztársával berugva, éjjel határozottan, rátörték az ajtót a védtelen, tündéri szépségű özvegy asszonyra. Am Mál nénemben emberükre találtak. — A havas késő őszi időjárás ellenére, a sötétségben kiugrott egyenesen ágyából s az ablakon keresztül az utcára és csak hálókötőben papucsban s vállára ágatkaróját vetve, szaladt lélek-szakadva a városházára. Földig erő csodás gesztenyebarna haja úgy lebegett utána, mintha szárnyai nőttek volna. Aki véletlenül valamely világság alatt találkozott vele, különösen ha tót, vagy rusznyák volt, az ijedten tért ki a szokatlan látvány elől s goszpodni pomilujt rebegett félelmében.

Igy ért a városházára, ahol két alabárdos muszka állott őrt. Újtát szegtek, de Mál néni tótul leherdta őket amúgy magyarosan s rohant fel a lépcsőn az emeleti tanácssteremhez, ahol a tábornagy szórakozott tisztjeivel. Vig balalajka zene és hangos dalolás hallatszott ki a folyosóra. A nagy ajtó előtt két ukrán poszt állott. Amint a rohanó jelenséget észrevették a gyér mécses világnál, az óra a domban pont éjfél ütött, a furca, szinte túlvilági látványra borzasztóan megrémültek. Az egyik baka térdreesve hányta magára a pravoszláv keresztet, a másik „Bozse moji” kiáltással eldobván fegyverét, rohant le a lépcsőn segítségért káltozva, Mál nénit ez nem za-

varta s úgy, ahogy volt, kirántotta az ajtóra s megállott a fényesen kilágitott teremben, ahol hosszú asztalnál mulattak a muszka cár tisztjei.

Megdöbbenve nézett egyszerre mindenki az ajtóra s az ott megjelent légi jelenségre. A zene és az ének elhaltatott, halotti csend támadt, Ekkor Mál néni csöngő, behizelgő áit hangján, de a sértett úrinó minden elkeseredésével kiáltott az urak felé:

— Paskievics herceg tábornagy öfenségét keressen!

A meglepett generalissimus felállott az asztalfőről s odalépett Mál néni elé:

— Én vagyok! Parancsoljon Madame!

Panasszal jöttem Fenségedhez. Védtelen özvegy asszony vagyok s örültem, hogy az osztrák vexatúráktól megszabadultunk s a minden oroszok cárnak katonái rendet tartanak s megvédenek bennünket, védteleneket. De nem ez történt. A bekvártélyozott kozákok feleltették egy szegény özvegy asszony teli takarmányát, leölték disznóját s ráadásul a bekvártélyozott hadnagy több tisztársával rámtörte a bezárt ajtót. Ezért kellett így, ahogy Fenséged lát, elmenekülnöm. Védelmet kérek, mert úgy tudom, hogy a minden oroszok cárnak rendes katonák s nem banditák fölött uralkodik. Tisztjei gallérok s nem zsiványok!

Paskievics megrendülten hallgatta a ragyogó szép asszony panaszát. Karonfogta Mál nénit, ráadta didergő testére a saját asztrachánprémes drága bundáját s maga mellé ültette. Megkínálta egy pohár perzsgövel s aztán harsony hangon jelentette ki:

— Madame! A cár ó szent felségét én képviselem itt. Amíg oroszok lesznek Magyarország területén, Ön az én személyes védelmem alatt áll. A bűnösöket szigorúan megbüntetem. Először megkorbácsolatom őket, aztán mennek Szibériába. Kárát, Madame, megtértem.

Ugyis történt, ahogyan Paskievics herceg ígérte. Mál nénit két kozák kapitány kísérete haza s háza elé állandó őrséget állítottak. Ez a bator magyar nagyasszony szembeszállt a becsülete védelmében még a muszka cárral is.

A világháború alatt halt meg ez a nagyszerű asszony, nemes Vendéghegyi Gasteberger Amália, akit Kálmán hit szerint temettek el s akire tisztelettel gondol mindenki, aki csak ismerte.

László Zoltán dr.

—00X00—

Finnország halála Magyarországra iránt

Helsinki, szept. 24. Az Uusi Suomi vezércikkében foglalkozik az ujonnan létrejött magyar-finn árucserre egyezményről és egyenként felsorolja a Finnországnak kilátásba helyezett magyar termékek különleges értékét. Finn közéleti szempontból Finnország létségeért, írja a lap. A most létrejött szerződés a minden téren megnyilvánuló magyar előzenyiségnek, a két testvérmeltest ösztöne barátságának és a kölcsönös segitoniakáranak újabb meggyőző bizonyítéka. (MTI)

A POLLO filmszínház

Az első nagy magyar részben színes revüfilm, a legkedvesebb magyar film-sztrájkainkkal:

Magyar-kivánsághangverseny

Előadások: negyed 4, negyed 6, negyed 8 óraker, vasárnap de, 11 óraker is.

METEOR mozgó

Szombaton 5 és 1/8 óraker! SÁRDY, TÓTH JULIA

Üzenet a Volgapartról

Érdekes adatok a Magyar Biblia Társulat bibliaterjesztő munkájáról

A tagok nagyobbik fele havi egy pengővel járul hozzá a biblia terjesztéséhez

Egyik legnagyobb jelentőségű református szövetkezés jellegével bír az a mozgalom, melynek célja a Magyar Biblia Társulat hatáskörének az egész Magyarországra való kiterjesztése. Nagy erőpróbája lesz ez a magyar reformátusságnak, helyesebben a magyar protestáns társadalomnak, mert nem kevesebbre vállalkozik, mint arra, hogy a világ legnagyobb nemzetközi bibliatársulatától átvette a szerepet a magyar biblia kiadására és terjesztésére.

A Magyar Biblia Társulat 1942. április 9-én alakult meg Budapesten. Jelentőségét mutatja, hogy a honvédelmi miniszter kérés nélkül megengedte a tisztikarnak, hogy csatlakozzék ehhez a nagyszabású mozgalomhoz. A Társulat célja: minden magyar ember kezében Biblia legyen. Elhatározott szándékuk, hogy az eredeti Károli Bibliát kiadják, csak a régies vala alakokat hagyják ki és itt-ott változtatnak a szöveg kijelentésén.

A Magyar Biblia Társulatnak különféle kategóriájú tagjai vannak. Érdekes azonban, hogy a segítő tagoknak több mint a fele azokból kerül ki, — 52,5 százaléka — akik évi 12 pengő megajánlást tettek. A tagok tog lakozás szerinti megoszlása is jellemző: 882 a földművesek közül került ki, utána következnek a háztartásbeliek 484 fővel. Debrecenből 36, Hajdúdorogról 1, Sámsonból 1, Szoboszlóról 39 tag jelentkezett.

Az alapító tagok között vannak: Dr. Kállay Kálmán, a debreceni Református Egyházközség, dr. Erdős Károly, ifjú Horvai Ede teológus, akik 200 pengővel léptek be. Érdekes, hogy Szeleczky Zita filmművésznő is az alapító tagok között van.

A Magyar Biblia Társulat fejlődésének magasbalendülése már is megállapítható: 1942-ben 40.000 pengős költségvetéssel dolgozott, az idén már közel 100 ezerpengős keretben működnek. A múlt év végén 16.000 pengő vagyona volt a Társulatnak.

A munkájuk sürgős, mert rendszer alakú, teljes Biblia most nem kapható, ennek az a magyarázata, hogy míg 1941-ben 25.049 teljes bibliát, addig 1942-ben már 40.239 Bibliát adtak el. Csak amult év tavaszán a Társulat 12.031 Bibliát ajándékozott a konfirmálóknak, másoknak viszont 7.258 Bibliát adtak kézbe. Több ezre rug azoknak a Szentírásoknak a száma, melyeket a katonáknak küldtek ki, de a hadikórházakat is szeretnék ellátni bibliákkal és erre a célra adományokat kérnek a közönségtől.

A Biblia Társulat munkájának átütő erejére jellemző, hogy míg 1920-ban Magyarországon 5.920 teljes Bibliát és 6.709 Újtestamentumot adtak el, addig 1942-ben már ez a szám 40.239 teljes Bibliára és 46.815 Újtestamentumra emelkedett.

Száz mászalt nyom egy év alatt eladott bibliák mennyisége. Nem kevesebb, mint 1.400 darab, átlag 7 kilós súlyú postacsomagban küldték szét a Bibliákat az ország minden részébe. Csak a csomagoláshoz két és fél mázsa papírt és 1.200 méternyi zsineget használtak fel. A csomagok címkéinek és ragjegyének felragasztásához két liter ragasztóra volt szükség. A Társulat egy év alatt 1.620 levelet kapott, az érdeklődőknek pe-

dig 1100 levelet küldtek el.

A Magyar Biblia Társulat, mely holnap tartja a nagyszabású debreceni konferencia megnyitását, — elsőt a vidéki városok között, — innen indítja el országos terjesztő munkáját. Természetesen ennek nem haszon szerzés a célja, mert hiszen a dolog természete szerint a Biblia Társulat nem azért alakult, hogy tagjainak anyagi előnyöket biztosítson, ellenkezőleg itt a tagság állandó áldozatokat jelent azért, hogy a bib-

Ki akarta szabadítani munkaszolgálatos fivérét — kétezer pengő pénzbüntetésre ítélték

Klein Lajosné debreceni lakos megvesztegetés kísérletének vádjá miatt állott a debreceni törvényszék Fővenyessy tanácsa előtt. A vád szerint tízezer pengőt adott át egy hivatalos személynek azzal, hogy munkaszolgálatos testvérét, Vogel Andor ugyancsak debreceni lakost kiszabadítsa a munkaszolgálatból. A hivatalos egyén, kezében a tízezer pengő-

DEBRECZEN 5. OLDAL 1943. IX. 25.

liát minél szélesebb körben és minél olcsóbb áron vagy éppen teljesen ingyen terjeszthessék. Egyébként a Magyar Biblia Társulat tisztikarában a következő debreceni vezetőférfiak foglalnak helyet: dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, D. dr. Kállay Kálmán egyetemi professzor, dr. Makkai Sándor egyetemi professzor, D. dr. Révész Imre püspök és Uray Sándor v. egyházkerületi főjegyző, lelképásztor.

Kívánatos volna, hogy a vasárnap kezdődő konferencián minél többen vegyenek részt és minél többen lépjenek be tagokul a Biblia Társulatba.

vel, feljelentést tett Klein Lajosné ellen.

A törvényszék fondorlatos megvesztegetés kísérletében mondotta ki bűnösnek Klein Lajosné és kétezer pengő pénzbüntetésre ítélté. Ugyanakkor elrendelte a tízezer pengő elkobzását. Az ítéletet úgy az ügyész, mint a védő megfellebbezte.

Másfélezer vidéki tanulót vizsgáztatott az idén is az Országos Tehetségmentés Központi Bizottsága

A tavalyi versenyvizsgás falusi kisdíjakok javarésze kitünően megállta helyét a középiskolákban

A magyarság óriási léptekkel pótolja a múlt mulasztásait s minden modern és kulturális eszközt megragad, csak hogy bebizonyítsa, keleti származása ellenére is teljes mértékben nyugati kultúrájának birtokosa. Az illetékesek figyelme már régen a falu felé fordult, ahol a magyar tehetségek ezerszámra kallódtak el az iskolázatlanság elmaradása miatt. Ma már az a helyzet, hogy a falusi és a tanyai tanítók felterjesztik legkitünőbb tanítványait a versenyvizsgákra. Vajjon teljesülnek-e a szép remények, amelyeket kis növendékeikhez fűznek? A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti munkatársa felkereste egyik legilletékesebb tanügyi szakemberünket, aki a következőket számolt be a tehetségmentés mai állásáról:

— Az idén kerekaszámban 1500 tanulót jelentettek be tanítóink, ennnyiről gondolták, hogy jelentős gimnáziumi tanuló válhatik belőlük. Figyelemreméltó körülmény, hogy a tavalyihoz képest 20 százalékkal csökkent az ajánlott növendékek száma. A csökkenés természetes, hiszen az idén már a tizenkétéves növendékek legjobbjai a gimnáziumban tanultak. A jelentkezett növendékekből előzetes rostálás folytán 270 tanuló kiesett. A tehetségmentés központi bizottsága ezeknek a tanulóknak az iratait is felkérte, dolgozatuk és egyéb biztató jelek alapján 85 tanulót ezek közül is alkalmasnak talált arra, hogy polgári iskolába vétesse fel, illetve taníttassa feltételeken.

— A vizsga teljes anyaga már egy héttel a vizsga után az országos tehetségmentés központi bizottsága előtt van. Ez átvizsgálta az egyes gimnáziumi bizottságok munkáját és az előző évek tapasztalatai alapján pontrendszerrel értékelte a növendékek teljesítményeit. Az a vizsgázó, aki írásbeli dolgozatát helyesen, értelmesen, jó fogalmazásban és helyesírás hibák nélkül készítette el, aki a nyolc különböző (értelmességet, emlékező, kombináló, elemező, rendező, következtetőképességet igénylő) szempontnak hiánytalanul és hibátlanul megfelelt, aki végül az olvasott szöveg megértését, a számtani gondolkodás mértékét, a térszemlélet erejét kutató szóbeli kér-

désekre hibátlanul tudott megfelelni, az összesen 500 pontot kapott. Természetesen ilyen tökéletes csodagyermek a pontrendszer elméleti természetéből következőleg nem volt. A legmagasabb ponteredmény 501 volt, amelyet Nemes Ferenc békésszentandrás tanuló ért el. Utána Farkas József komádi gyermek következett 496 pontszámmal, harmadik lett 475 értekszámú Balázs Ferenc bajnai tanuló. A legkiválóbb gyermek tehát 49 ponttal maradt a tökéletes eredmény alatt. A legrosszabb vizsgázó 400 ponteredményt ért el. — A legjobb vizsgázó eredménye tehát tizenkét és félszer haladta meg a leggyengébbet.

— A versenyvizsga eredményének a gimnáziumi eredményével való összehasonlítása azt bizonyítja, hogy a tavalyi 644 versenyvizsgás gimnázista közül kitünőrendű lett 244, jelesrendű 150, jórendű 162, mindössze csak 25 növendék nem felelt meg.

— Óriási nemzetvédelmi érdek fűződik a versenyvizsgák rendszeréhez és a módszer helyességét az eredmény várakozáson felül igazolta. Köztudomású, hogy a falusi szegény nép gyermekei közül kevesen tudnak iparost, vagy kereskedőt nevelni, mert nincs módjukban a városi tanoncok alatt elátásukról gondoskodni. Az iparos és kereskedőpályán számszerűleg és minőségi tekintetben is hiányok vannak az utánpótlásban, a tehetségvédelemnek tehát a tanoncenevelés terén is óriási jelentősége van. A jóesű, megbízható és munkaszerető szegény tanulók teljesítményeit a tehetségvédelem központja nyilvánartja és megőrzi. Az egész munka a magyar tanító lelkes segítségére és közreműködésére van alapítva és az ő felelősségteljes megfigyelő munkájának révén szerzhet tudomást a magyar társadalom a rejtett kincsekről, amelyek felfedzése az ország belső értékeit mérhetetlenül megsokszorozza. (Zs. Y.)

— Jégverés volt a Dunántúlon. Kisláng község határában hatalmas vihar pusztított. Diónagyságú jég esett, mely a szőlőt tönkretette, sok háziállat is elpusztult.

LEXIKON 1943

Adag. Ezt a vendéglőben adja és olyan, mint a miniatűr festmény.

Aprópenz. Fizetési eszköz, melyet az embernek a nagy pénzből adnak vissza. Visszaadhatnak ezüstöt, alumíniumot, végül egyfilléres helyett, esetleg fat is. Gyufát.

Becsületbeli adósság. Ha az ember vendéglőben vacsorázik, de otthonfelejtette a tárcáját és egy barátja kölcsönad neki tíz pengős zsirjegyet és kenyérjegyet. Ha valaki a tíz pengőt nem adja meg, az nem dehonosztáló. De ha még a jegyekkel is adós marad, arra nincs méltóság.

Bridzs. Allitóltag szórakozás, amely abból áll, hogy négy ember a szabad idejében leül gondolkodni és megelégedni. Aki legelőbb megelégedik az a végén a többieknek ennek fejében még fizet is. Csak azt tudnam: mi ebben a szórakozás?

Cigaretta. Rudacska. Kívül papír, belül dohány. Oktalan emberek drága pénzért veszik, meggyújtják, füstöt szívznak belőle a tüdejükbe és ettől köhögnek. De mégse ezt hívják számmarkohogésnek — vajjon miért?

Cipő. A legfurcsább ruhadarab. Ha felül, a bőrön, sok kis lyuk van — az divat. Ha aul, a talpon csak egy is van — az pech.

Espresso. Üzlethelyiség, ahol sok jó ember elfér kis helyen. Azért járnak ide, hogy az ebéd utáni feketéjüket megigják, fél tizenkettőkor délelőtt.

Felülőlen elem. Alig tettük a zseblámpába — már nincs is benne áram.

Jegyzőkönyv. Nem könyv, de mégis annak hívják és senki sem tette le, mégis felveszik.

Lámpázott tojás. Vidékről hozzák, ahol még petróleumlámpa van. Talán ettől lesz a

tojás olyan rossz szagú.

Lépcső. Ezen úgy általában a földszintről megyünk az emeletre, vagy viszont. Kivéve a vilamos lépcsője, melyen Pestről is mehetünk Budára.

Női fehérmemű. Azért fehérmemű, mert kék, rózsaszín, vagy lila.

Önellátó. Például egy cserkészklub, mely sajátmagának főz és ezáltal — mint sok más önellátó közület — a saját baját látja el.

Postabélyeg. Kis értékpapír, emelkedő irányzattal.

Rádió. Csodálatos találmány, mely hangokat közvetít. Egy szerre három lakásból, az enyémből.

Sorsjegy. Ez egy csomó, sorsszámmal ellátott papír, aminek a fele nyer, a fele nem nyer. — Nem könnyű előre eltalálni, hogy melyik nem nyer. De en, sajnos, mindig eltalálok.

Szardínásdoboz. Ez valamivel drágább, mint az autóbuzs, de nem sokkal tömöttebb. Az előnye, hogy nem ráz annyira. A hátránya, hogy az autóbuzs sokkal könnyebb kinyitni.

Szappangós. Ez olyan, mint a csuka májolej. Bevenni nehéz, kiadni könnyű.

Tea. Forrált víz, amibe sok mindent teszünk, épp csak teát nem teszünk.

Tej. Kellemes ízű egészséges ital. Gyermekek és öregek nagyon szeretik. — Középkorúak csak szeretnek.

Török kávé. Fekete folyadék, alul iszapfűrdővel. Ettől az iszaptól lett török. Hogy mitől lett kávé, azt nem tudom.

Vaj. Fehér állati zsíradék. — Aki öt dekát vesz, az sorba áll érte. Aki egy kilót vesz, esetleg ülhet is.

Esetleges további adatok még tudományos feldolgozás alatt.

Zágon István.

Vadai Béla főjegyző halálos autószerencsétlensége

Halálos végű gépkocsiszerencsétlenség történt az Eled felé vezető országúton. Egy magángépkocsival igyekezett Eledre szülei meglátogatására ifj. Vadai Béla tartalékos tüzérezredes, révi főjegyző. A gépkocsit egyik jobarártja és bajárta vezette.

Alsólugos közelében egy éles kanyarnál a gyenge fahidnál a vezető egy pillanatra elveszítette uralmát a volán fölött, a gép a mélybe zuhant és a két utas súlyosan megsebesült. Azonnal értesítették a nagyváradi mentőket, akik a sebesülteket bezállították a váradi kórházba. Itt nyomban megvizsgálták a sebesülteket és ekkor kiderült, hogy ifj. Vadai Béla állapotát rendkívül súlyos.

Az orvosok elkövettek mindent, hogy megmentsék az életnek, éjjel 4 órakor azonban a fiatal, igen tehetséges ifjú meghalt.

A másik sebesült állapota is súlyos, de az orvosok bíznak, hogy az ifjú szervezet legyőzi a sebesülést és sikerül megmen-

teni.

Ifj. Vadai Béla tragédiájának híre szinte részvéttel keltett. Edesapja: Vadai Béla eledői református lelkész, a bihari református egyházmegye köztisztviselője. Fia iskolai elvégzése után a közigazgatási pályára lépett s nemrégben neveztek ki Rév község főjegyzőjévé a huszonöt éves ifjút. Állását azonban nem foglalta el, mert katonai szolgálatot teljesített Nagyváradon. Pár hét múlva szerelt volna le, nagy örömmel készült új munkakörébe betölteni, a könyörtelen végzet azonban másként határozott. Leirhatatlan a fájdalom, amely a tragédia következtében a családot sújtotta. A tragikus körülmények között elhunyt fiatalembert szülein kívül testvérei Tökés Béla vágvári református lelkész felesége és Vadai Ferenc biharszentjánosi református segédlelkész, valamint kiterjedt rokonság a Vadai, Szondi, Kassai és Makai családok gyászolják.

Visszhang a „Visszhang”-ra

A Debreczen. f. évi szept. 17-i számában „Visszhang” címmel egy közlemény jelent meg. A közlemény ahhoz az előadás-hoz fűz megjegyzéseket, mely szeptember 16-án délelőtt a rádióban hangzott el s melyben Molnár János adott értékes tanácsokat a szülőknak a meghosszabbított nyári vakációnak gyermekeikkel való okos felhasználására. A cikket Molnár János egyik magát meg nem nevező tisztelője írta, s azt a felolvasásra felügyelő lélekkel köszönetül és elismeréssel szánta Molnár Jánosnak.

Abból a tényből, hogy a cikk a Debreczenben jelent meg, az kell gondolnom, hogy a cikket író tisztelő abban a hiede-

temben van, s másokkal is azt hitette el, hogy a rádió előadója a debreceni Molnár János tanító, a Ref. Tanítók Orsz. Egyesületének kiváló főtájkára volt. Mivel ez tevéds s mivel e hiedelmet eddig senki sem oszlatta el, a helyzet tisztázása végett kénytelen vagyok közölni, hogy a szóban forgó előadást a rádióban Molnár János, a pestszent-erzsébeti áll. polgári iskola kiváló tanára, az Orsz. Polgári Iskolai Tanáregyesület volt főtájkára tartotta, aki az év folyamán előzőleg is többször szerepelt már a rádióban. (Az iskola és a társadalom stb.) Előadását magam is végighallgattam s én is megállapítottam a cikkíróval egyetértve, hogy a kiváló pedagógus előadó valóban rászolgált az elismerő köszönetre.

Hajdúböszörmény.

Halasi Fekete Péter ny. polg. isk. igazg.

Hölgyeim!
Nem drága az
ANGORA KALAP,
ha „KALAPIPAR”-nál
Széchenyi-utca 7. szerzi be
Elsőrendű szalonmunka
Fővárosi modellek
P 50. — 6s 55. —

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata szeptember 25-én reggel 8 órá-tól, október 2-án reggel 8-ig: Megváltó, Plac 18., telefon: 14-69. — Muraközy Plac u. 72. telefon: 80-85. — Bocskay, Cegléd u. 22, telefon: 29-14. — Csokonay Mester u. 43, telefon 10-15, sz. — Árpád fejedelem Csapókeret, Jánossy u. 44. szám.

A homokkerti kápolna megdaldása

A homokkerti katolikus otthonban új helyiséget kapott a kápolna. Ennek megdaldása vasárnap délelőtt 10 órakor lesz.

A szentmisét dr. Bocskó Lajos piarista házfő, a szentbeszédet pedig dr. Vass Péter piarista tanár mondja.

Vasárnapi istentisztelet a ref. templomokban. (Biblia-vasárnap)

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Ferencz Károly, délután 5 órakor dr. Gáll Mihály. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kocsis József, délelőtt 11 órakor Erdei Sándor, délután 5 órakor Erdi Mihály. Keszthelyi templomban délelőtt 10 órakor Koltovics Kiss László, délután 5 órakor Duszica Ferenc, Károlyi Gáspár-terti templomban délelőtt 9 órakor Varga Balázs, délután 4 órakor Varga Balázs, Ispolytemplomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János, Árpád-terti templomban délelőtt 10 órakor Tariska Zoltán, délután 5 órakor Tariska Zoltán. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Bányay Zoltán, Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Sipos Károly, délután 5 órakor Orosz János. Csapókeret templomban délelőtt 10 órakor Danosházy Sándor, délután 5 órakor Balogh József. Kerektelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 5 órakor Pal Antal. Egyetemi templomban délelőtt 11 órakor Szentes László, Augustus-szanatóriumban délelőtt egyenlő 10 órakor Konez Zoltán, Egyetemi klinikák: egész héten Szentes László, Konez Zoltán, Téglakerti ill. isk. délelőtt 10 órakor Sarkóczy Lajos, Téglavetői ill. házban délelőtt 9 órakor Erdi Károly, Wolaffka-telepi olvasóklubban délelőtt 10 órakor Bányay Zoltán. — Egyetemesi fogházban délelőtt 9 órakor Kulcsár Dezso, Olajfőben délután 5 órakor Szűcs Tibor, Gnesa-telepen (Szotyori-u. 51.) délután 5 órakor Varga Balázs, Bánkón délelőtt 10 órakor, Diószegi úton délután 5 órakor Udvarhelyi György. Egyeken délelőtt 9 órakor, Székfőn délután 2 órakor, Szovátai úton délután 4 órakor vitéz Szaó Endre, Pallagon délelőtt 9 órakor Pal Antal, Pácon délelőtt 10 órakor, délután 5 órakor, Veker délután 5 órakor Molnár Gyula, Ondód II. Védre délután délelőtt 9 órakor, Kunpálhalman délelőtt 10 órakor Rápolyi Árpád, Köleszegen délelőtt 10 órakor, délután 5 órakor Nagy Sándor, Ebesen délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I. — Leventeistentisztelet a Nyilastelepi templomban délelőtt 8 órakor: Sipos Károly.

A görög kat. templomban d. e. negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmissze, 9 órakor katonamissa, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentzéki tanácsos mondja. Héromnegyed 12 órakor esend szentmise. Délután fél 4 órakor roszafüzer ajtatósság, 4 órakor vesperny és szentgimnázium. — Október hó 1-én, pénteken, a Szűz Mária oltalma ünnepén vasárnap miserend.

Az evangélikus templomban délelőtt 8 órakor levele istentisztelet igehirdetéssel, délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor istentisztelet igehirdetéssel.

Az unitárius templomban az őszi haladás emlékkünnepén, szept. 26-án délelőtt 10 órakor egyházi beszédet mond és úrvacsorát oszt Ferencz József felkész. Az istentiszteletet követően a presbiterium tartja énekvédeli rendes ülést.

A romániai vállalatoknak legalább 80 százalékban románokat kell alkalmazniok, miután törvényes rendelettel szabályozták, hogy az ipari és kereskedelmi vállalatok hány idegent alkalmazhatnak.

Liftboy-sztrájk tört ki egy newyorki felhőkarcolóban. A többszáz emeletes épület 275 felvonójának kezelői sztrájkba léptek és ennek következtében 2700 ember órákon át nem hagyhatta el a hivatali helyiségeket.

Egy fazék vízbe is bele lehet fulni. Friedrich Lajosné 55 éves nyíregyházi lakos ittasan tért haza lakására. A tüzhely előtt megszárdult, fejével a tüzhelyen levő fazékba esett és megfulladt. Olyan ittasan volt ugyanis, hogy nem volt ereje fejét a fazékból kiemelni.

Nem olyan idöket élünk, hogy egymást marjuk, — írta a fronton levő sértett és visszavonta feljelentését

Faragó Imre és vitéz Kárai Imre püspökladányi községi rendőrök hivatalos hatalommal való visszaélés vádjával állottak a debreceni törvényszék Fővenyessytanácsa előtt. A vád szerint Novák András püspökladányi fűszerteskedőt a rendőrszobán bántalmazták. A két vádlott tagadta bűnöségét és tagadásukat alátámasztot-

ták a tanuvalomások is.

A legérdekesebb az volt az ügyben, hogy a jelenleg a fronton levő Novák András sértett levélben visszavonta feljelentését, írván nem olyan idöket élünk, hogy egy mást marjuk. A törvényszék felmentö ítéletet hozott. Az ítélet jogerős.

A Szent István plébánia hírei Vasárnap reggel 9 órakor szentmise a Halapon, 11 órakor pedig a Nagycserén.

Tízkilós ezüsttömböt rejtgetett lakásán Fried Jenö pesti cégvezető. A rendőri büntetőbíró 30 napi elzárásra ítélte és a színezüstöt elkobozta.

Kikapcsolják a rövidhullámú sávot a horvátok rádiókészülékéből, hogy így megakadályozzák a rádióhírcserejtést.

A román sajtó talált robbanótárgyak beszállítását követeli. Több olyan szerencsétlenség történt, melyet ezeknek a talált tárgyaknak rejtgetése közben történt. Követelik a lapok, hogy az ilyen tárgyak megtalálóját felgyógyulásuk után büntessék meg.

Kilencezer vagon tüzfát tartalmazó a főváros a pesti lakások fűtésére. A tüzelőszert elsősorban azoknak a családoknak adják, akik — mert pénzüköt övöhhelyé alakították át — nem tudták tartákolni a tüzelőanyagukat.

Virágozik a vadgesztenyefa Makón, söt új leveleket is hajtott.

Súlyos szerencsétlenség a pénzverdében. Súlyos baleset történt az állami pénzverdében. Telek József gépmunkás az egyik hengerelöt olajozta és munka közben olyan szerencsétlenül csúszott meg, hogy a lábát a fogaskerék elkapta, majd a hengerek közé préselte. A gép rettenetes ereje valószággal palacsintává lapította a munkás lábát és behúzta a henger-mű 27 milliméteres nyílásába. A további nagyobb bajt a gépnél dolgozó Bedö Ferenc munkás ébersége akadályozta meg, aki a baleset pillanatában kikapcsolta az elektromos áramot és így a gép csak térdig roncsolta szét a szerencsétlen munkás lábát.

Az osztályorszájáték húzásán 400.000 pengőt és 800 pengőt nyert a 82396 számú sorsjegy.

A Dóczy gimnázium alsosztályú tanulóinak szülei számára osztályonként értekezletet lesznek. I. o.: szept. 29; II. o.: okt. 22; III. o.: szept. 27; IV. o.: szept. 28. Hely: tornaterem, kezdöt: délután 5 órakor.

Dóczy polgáristák figyelmébe! A szünidőben elvégzendő leckék jegyzéke a régi Dóczy kapusánál kapható. Ára: 40 fillér. Mindenkire kötelező.

Új tanfolyam kezdődik október elsején a Simai Magdolna és Sipkovich Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépiró- és szépíróiskolájában. Előkészítés államvizgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1942-43

A kollégiumi polgári fiúiskola összes tanulóit jelenjenek meg még rossz idő esetén is a nagyerdei Leveles csárda előtt szeptember 25-én, szombaton délelött 10 órakor. Papírt és ceruzát mindenki hozzon.

Felnöttek Iskolája! Hiányos helyesírás, számtani, levelezési, művészeti, társadalmi ismeretpótlás. Kezdeknek német, francia nyelv. Egyéniségcsiszoló. Tanácsadó. Miklós-u. 25.

Bikur Cholim imaszékjegyek Spitzer nyomdában válthatók.

Muskotály szilva érkezett Rátóczynéhoz, Csapó- és Rákóczi-utca sarok

Dr Péter Zoltán igazgató értékes előadása a szellemtudományi lélektanról

Igen nagy érdeklödés nyilvánult meg a debreceni középiskolai tanárok továbbképzö tanfolyama iránt, melynek bevezetőjeként dr Péter Zoltán kollégiumi igazgató tartott igen mély kutafalásokra és komoly tudományos vizsgalódásra való előadást. Pénteken délután a szellemtudományi lélektanról foglalkozott részletesebben. Rámutatott arra, hogy a szellemtudományi lélektan nyillegyenes irányban vezet a világnézet kialakításához.

A szellemtudományi lélektan kritizálói sokszor hibaként hozták fel, hogy ez az irányzat egyoldalú. Azonban éppen ezért szorgalmazhat a természettudományi lélektan kiegészítésére. Másik kifogás az, hogy a műveltek emberek leiktana áll az előterben, az al-öböl régióket teljesen figyelmen kívül hagyják.

Hangoztatta, hogy a lélektanban nagy haladást jelent a szellemtudományi rész előterbe jelölése. Az ideális helyzet azonban akkor alakulna ki, ha a spekulatív, a természettudományi és a szellemtudományi lélektan értékeit összeolvasztanák.

Előadása végén a nevelö szempontjából szözlött a lélektani kérdésekröl. Többek között kiemelte, hogy a nevelöt mindig a megertes, a szeretet vessze, mert ennek segítségével a legnehézebb lélektani problémákat is könnyebben meg tudja oldani.

A lelkes tapssal fogadott előadásához dr. Juhász Géza, dr. Hettesheimer Ernö tanárok és dr. Papp Ferenc igazgató, tanügyi fótanácsos szözlottak hozzá. Mindnyájuk nevében dr. Papp Ferenc mondott köszönetet az előadónak.

A kristályszöda ára. A közellátásügyi miniszter a kristályszöda legmagasabb fogyasztói árát papírzaokkóban kimérve, az ország egész területén egységesen kg-ként 68 fillérben állapította meg.

Észak-Afrikában bíróság elé állítják Pucheu volt francia belügyminisztert, akit hivatali állásával való visszaéléssel és árulás-sal vádolnak.

Az északkerdélyi románok vezére, dr. Hatieganu Emil Nagyszében érkezett, ahonnan néhánynapos tartózkodás után Bukarestbe utazik.

A rádióiskola szeptember 27-töl érvényes örendje. Vitéz Fraknóy József tanker. főigazgató közzétette a rádióiskola szeptember 27-töl, hétfötöl kezdödöen érvényes örendjét. A középfokú oktatásnál reggel 8.45-töl 8.55-ig hétfön történetet, kedden magyart, szerdán történetet, csütörtökön magyart, pénteken németet, szombaton földrajzot, 8.55-töl 9.05-ig hétfön fizikát, kedden latint, szerdán mennyiségtant, csütörtökön vegytant, pénteken természetrajzot, szombaton latint tanítanak. A felsöfokú oktatásnál 9.05—9.15-ig hétfön magyart, kedden történetet, szerdán magyart, csütörtökön történetet, pénteken magyart, szombaton történetet, 9.15—9.25-ig hétfön ipari ismereteket, vagy honvédelmet, kedden éneket, szerdán gazdaságot, csütörtökön háztartást, pénteken könyvvitelt, szombaton nevelést, 9.25-töl 9.35-ig hétfön mennyiségtant, kedden fizikát, szerdán trigonometriát, csütörtökön matematikát, pénteken fizikát, szombaton természetrajzot, 9.35-töl 9.45-ig pedig hétfön latint, kedden németet, szerdán földrajzot, csütörtökön latint, pénteken híreket, szombaton németet tanítanak.

Ijesztésköl a Dunába ugrott. Schmolka Ágnes 20 éves festö-művészöl szerdán a késö esti órákban az Erzsébet-hídon sétált Brösler Róbert magántisztviselölvel. A szerelmek valami csekélység miatt összeveszték s a leány ijesztéssel a Dunába gázolt. A víz azonban elsodorta s a közeli motoros öörök alig tudták megmenteni a haláltól.

Széjjel hull a legszebb rózsza

Széjjel hull a legszebb rózsza Minden szirma, levele, Elsodorja az elmúlás Hídeg, csipös zord szele... Így ér véget minden álom, Csök, ölelés, szerelem, Nem élhetünk az életben Bú nélkül, meg könnytelen.

Napsügaras boldogságunk Olyan hamar oda lesz, S csak egy fájó, vérszö emlék, Amit a szív megszerzett... Széjjel hull a legszebb rózsza Minden szirma, levele, Álmaikat eltemeti A szív ösze, zord tele,

Dr. Boros Jenö

Vakmerö betörés történt világos nappal Szombathelyen, Draskovics Géza vármegyei közeletési felügyelöl lakásába hatoltak be a betörök, ahonnan közel ötezer pengö készpénzt, értékpapírt, aranyemüt vittek el. A két betöröt, Keresztes Károly 20 éves keskedösegédet és Cser Gyula 19 éves napszámöst éppen abban a pillanatban fogták el a detektívek, mikor a budapesti Teleki-terén az ellopott aranyórát és láncot akarták értékesíteni.

Leégett a Mezőtúri Textilmüvek Rt. szászfenei fióktelepe. A kár az eddigi becslés szerint meghaladja az egymillió pengöt. A tűz következtében legalább száz család esett el kenyérkeresetöl.

Halálrasujtotta az áram. Kőröly Mihály 22 éves gépkocsivezötöt az egyik ungvári villanyszerelö mühelyben halálrasujtotta az áram. A halálos szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

Foglyulejtette a postalada. Különös baleset történt csütörtökön este a Teréz-körúton, Egy 20 éves fiatalember levelet akart bedobni az egyik postaladába s keze a postalada nyílásába szorult. Végül is szerszámokkal kellett a postaladát szétfeszíteni.

Nem jelentette be a levágot két juh gypját Albert Béla 59 éves debreceni hentessegéd. A debreceni törvényszék Fővenyessytanácsa kihágás vétségében mondotta ki bühönség és 80 pengö pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerös.

Építik a hajözható Sió-csatornát, melynek révén a Balatonba vezetik a Mura-folyót, ezenkívül vízméröl épül Siófoknál.

Keckseméten is kivirázott másodsor az orgona és a meggy. — Modern pedagógia: humor a tankönyvekben. A bolíviai közeletési ügyügyi miniszterium érdekes kísérletezést folytat a tankönyvekkel kapcsolatban. Különösen a nyelvkönyveket humoros elbeszélésekkel rakták tele. Mint megállapították, a tanulók sokkal nagyobb kedvvel és eredménnyel tanulnak, mint eddig.

Szabó Gábor téglavetőbeli tűzkárosult részére S. M. öt pengöt adományozott. Az adományt köszönettel nyugtázzuk.

Sonka és pénz ellenében moziengedélyt ígért Radnóti Frigyes budapesti nyugdíjas egyik ismerösének. Azt mondotta, hogy elsőrangú összekötöttesei vannak és ki tudja eszközölni az engedélyt egy magasrangú úrnál, aki nagyon szereti a pénzt és a sonkát. At is vette a sonkát, melyet maga fogyasztott el és átvett 2200 pengöt is, amit saját céljaira fordított. Bíróság elé került s azzal védekezett, hogy elmebet g. Nem fogadták el a védekezését és család buntette miatt egyévi börtötre ítélték.

Betonkeverö-gépet

és gyorsliftesötöt megvetelre vagy bére keresek. Ajánlatokat részletes leírás és ármezjelöléssel „Lehetőleg motorral” jellegére Haassenstein és Vogler Rt. hirdetőirodába Budapest V., Dorottya-u. 8.

G y á s z r o v a t

Torzsaj Lajos m. kir. ezredes temetése

Katonai gyászompával, nagy részvét mellett temették el a várban hirtelenséggel elhunyt Torzsaj Lajos m. kir. ezredest. Nyírbátorban a lakotanya udvarán állították fel a díszes katalokot, melyre igen sok koszorút és virágot helyeztek. Az egész község társadalmá részvett a temetésen. A beszentelés után a katonazenekar a kivonult díszszázadok és a hatalmas gyászközség egész a falu széléig kísérte a koporsót vivő gyászautót.

Csütörtökön este érkezett meg az érekeposzta helyezett holttest a debreceni köztemetőbe, ahol a díszravatalozóban pénteken délelőtt a helyőrség tisztikarának s a város úrtársadalmának nagy részvete mellett újból beszentelték a koporsót. A beszentelést Hun Ernő tábori lelkész végezte fényes papi segédlettel. A beszentelés után négylovas gyászkozsra helyezték a koporsót és a katonazenekar gyászinduló mellett a sírhoz kísérték, ahol a Himnusz hangjai mellett örök pihenőre helyezték.

Szűcs János m. kir. pénzügyi fővizsgáló temetése szombaton délután 3 órakor lesz a 2. B) ravatalozóból. Lakás: Móricz-u. 26. Bartha temetkezés.

Vince Sándor temetése szombaton délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Breznyik Mihály 45 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Klement Sándor cipésmester temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Tóth Katalin 14 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Toroczkó-utca 34. Dankó temetkezés.

Filmre vették Mussolini szabadságát. A német rádió közölte, hogy az új heti UFA híradóban bemutatják Mussolini kiszabadításánál felvett filmfelvételeket. A pártatlan, történelmi dokumentum jelentőségű filmszalagon felvették Benito Mussolininak szabadulása után a vezéri főhadiszálláson tett látogatását is.

Német hadirokkant diákok 12 tagú csoportja érkezik ma délelőtt Debrecenbe. A csoportot, melynek tagjai Magyarország több városát meglátogatták, dr. Lengyel Imre, az Idegenforgalmi Hivatalt igazgatója fogadja a pályaudvaron. A csoport tagjai megtekinthetik Debrecen nevezetességeit.

A romániai zsidóknak minden egyes kenyér után 20 lei külön árpótdíjat kell fizetniük, a rennálló törvények rendelkezése értelmében. Csütörtökön Bukarestben kormányrendelet jelent meg, amely a külön pótdíj fizetési kötelezettséget egy hétre felfüggeszti.

Olóval agyonszúrta férjét Budapestén a nyílt utcán Falusi Sándorné. A férj, aki 52 éves szobafestő, igen ittas volt és nem volt józan feisége sem. Valamin összeveszték és a veszekedés közben ollóval döfött férjébe az asszony. A szerencsétlen ember a kórházban, ahova szállították meghalt.

Halálra ítélték az áram egy ungvári gépkocsivezetőt. Halálos szerencsétlenség történt Ungváron a Szamovolszky-utca 11 szám alatti házban levő villanyzerelési üzemből. Az utcában járt dolgát intézni Koroly Mihály 22 éves ungvári gépkocsi vezető, aki megszemélyesítette és betért a műhelybe, ahova bejáratos volt. Senkivel sem kért vizet, mert máskor is előfordult, hogy saját maga indította meg a vizhűző pumpát. Valószínűleg áramérintkezés következtében a 360 Voltos áramvezetékhez ért, mely nyomában megölte a szerencsétlen embert.

Burgonya jegyzelvények elszámolása

Felhívom a burgonya eladásával foglalkozó kereskedők figyelmét arra, hogy a burgonyajegy 1., 2. és 3. számú szelvényekkel, minthogy azok érvényes szeptember 24-ével lejár, szeptember 25-én, szombaton el kell számolni.

Az elszámolásnál 3 százalékos súlyvesztésért számít le az elszámolási osztály.

A jegyzelvényeket elszámolási lapokra erősen felragasztva kell bnyújtani.

Polgármester.

Tizenötévi felelősségért ítélték az újszegedi családirtót, Bera Mihályt, aki Jenő nevű testvérével együtt meggyilkolta szüleit és leánytestvérét. A két elzülött fiú közül Jenőt a csendőrok agyonlőtték, a másikat kétnapos tárgyalás után a szegedi törvényszék elítélte.

Öt-hatszáz ifjút nevelt előrangú szakemberré Gundel Károly budapesti vendégloás, a magyar vendéglősök mestere, aki most ünnepli 60. születésnapját. Legnagyobb öröme mégis az, hogy a szép jubileumon 11 gyermeke és 12 unokája veszi körül szeretettel.

Most vizsgáltak az utolsó négyévfolyamos teológusok. A református lelkészek tanulmányi idejét öt évre emelték fel. A mostan vizsgázó hittanhallgatók voltak az utolsó négyéves képzésben részesülő teológusok. Ez évtől fogva tanulmányi idejük öt év lesz. A meghosszabbított tanulmányi idő alatt gyakorlati kiképzésben is részesülnek majd az új lelkészjelöltek.

Uj könyvek

TÖRÖK PÁL: MAGYARORSZÁG TÖRTÉNETE

Az idei könyvnap legnagyobb értékű közé tartozik Török Pál: »Magyarország története, című munkája. Szerzője az avatott tudós gondos kezevel nyúlt ehhez a nagy szakértelmet és kutatást igénylő témához. A magyar történelmet röviden s e mellett igen élvezetes, tökéletesen hű formában tárja olvasói elé. Könyve öntudatra nevelő, az új magyar szellemben irradó. Nem akar politikai pártállással beleszólni és mellébeszólni a történelmi tényeknek. Kalauzot és irányítót, felelősségre von és utat mutat. A közelmutó és a jelen problémáitól sem riad vissza.

Igaz történet, tisztázott elvek és komoly magyar álláspont érvényesül mindenütt, mely tényekből természetesen következik az a nagy érdeklődés, melyet Török Pál könyvének megjelenése az egész országban keltett.

WARWICK DEEPING: SZÁMÚZÁRTEK. Sziciliában, egy ótani kisváros idegen kolóniájában gyökéretlenül élő angolok között játszódik le ez a regény. E környezet azonban csak a kerete egy érdekes és fordultatos mesének, érdekes szerelmi történetnek, amely mindvégig lekötö az olvasó figyelmét, annál is inkább, mert izgalmas, drámai fordulatokban sincs hiány. Fodor József mesteri fordítása jelentősen hozzájárul a mű megérdemelt sikeréhez. (A Franklin-társulat kiadása).

RÉVAY JÓZSEF: MEGTANULOK LATINUL. A klasszikus irodalom, — különösen a latin — napjainkban újabb reneszánszát éli s bizonyára ez indította szerzőnköt, a nagy tudású klasszika filológust és ragyogó tollú író e könyve megírására. Latin nyelv tan ez, de szabályok és kivételek nélkül, olyan nyelvtan, amely öltettségével és szellemességével kellemes olvasmány is egyben. Az érdeklődő felnőttek mellett úgy hisszük a diákság fog neki örülni a legjobban, olyan „puskát kapnak kézhez amely hozzásegíti őket az iskolai latin nyelvtan megértéséhez, könnyebbé fogja tenni részükre a latin tanulását. A művet a Franklin-társulat adta ki.

Üzenetek a frontról

Domokos János honvéd az F. 168. tábori postaszámraól üzeni Hajdúdorogon lakó feleségének, családjának és szüleinek, hogy jól van, egészséges. Kéri, gyakran írjanak. Sok csókot küld.

Pencz József honvéd a Z. 763. tábori postaszámraól üzeni Egyekre feleségének, szüleinek és hozzátartozóinak, hogy egészséges. Kéri, ne aggódjanak miatta. Szerető csókjait küldi. Levelét vár.

Mizsik Béla honvéd a K. 116. tábori postaszámraól üzeni rokonainak ismerőseinek, hogy jól van, egészséges. A rokonok, ismerősök írjanak.

Dian András tizedes a K. 637. tábori postaszámraól üzeni Kon-

doroson lakó szüleinek, hozzátartozóinak. Urbacsov Annuskának és ismerőseinek, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár. Szerető csókjait, üdvözlőit küldi.

Tóth András honvéd a B. 276. tábori postaszámraól az egész alakulat köszönetét küldi maga és bajtársai nevében Csomor Gyula és Debreceni István uraknak a kapott ismeretterjesztő és szórakoztató könyvekről. — Napról-napra pontosan érkeznek és sok kedves és hasznos órát szereznek a küldemények.

A Révész-terj vasárnapi iskola szeptember 26-án, vasárnap délelőtt fél tíz órakor megkezdődik. Uray Sándorné.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Számla- és nyugtábeljegilleték áthárítása a gyáripában és a kereskedelemben

A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara érdekltségének kívánságára feltérjesztésével fordult a m. kir. közellátásügyi miniszterhez a számla- és nyugtábeljegilleték áthárításának engedélyezése ügyében.

A közellátásügyi miniszter a kamara előterjesztése alapján a szóbanlevő kérdésben a következőképpen rendelkezett:

Ipar:

1. A gyáripari vállalatok az általuk kiállított számlák után lerótt számlaileteket vevőknek külön felszámíthatják.

2. A felhasznált nyersanyagok, üzemanyagok, félgártnányok és készen vett alkatrészek beszerzésénél az iparvállalatokra hárított számlaileteket tekintetben a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségéhez intézett 39.500/1943. K. M. számú rendelet l. r.

szének h) pontjában mondottak irányadóak. Az 1943. évi július hó 1-e után megállapított felárak azonban azon a címen, hogy azok kiszámításánál a számlaileteket fel emeléséből eredő költségtöbblet figyelmen kívül maradt, nem emelhetők.

Kereskedelem:

1. A számlák kiállításánál lerótt számlaileteket, valamint közszállításoknál a nyugtábeljegilletéket a kereskedők vevőknek külön fel számíthatják.

2. Az árubeszerzésnél rájuk hárított számlaileteket a kereskedőknek bruttó hasznukból kell fedezniük, kivéve azokat a kereskedői szakmákat, amelyekre vonatkozóan az érvényben levő bruttó haszonkulcsrendelet kifejezetten megengedi, hogy az árubeszerzésnél a kereskedőre hárított számlaileteket a beszerzési önköltségi ár kiszámításánál tekintetbevehető legyen.

Uj munkabérek megállapítását kéri a szobafestők

A szobafestők és mázoló szakosztálya tegnap tartotta gyűlését Boldogh József elnök vezetésével. Az elnök bejelentette, hogy a szobafestők és mázoló mesterek megállapodtak a munkásokkal az új munkabérekkel illetően. Ugyanis az iparügyi miniszter 1939-ben csupán a legkisebb munkabérek megállapította meg, a legmagasabbakat nem. Ennek következtében valószínű munkavándorlás indult meg, természetesen a legtöbb felvétel mesterek felé.

A most kötött megállapodás három különböző csoportba sorolja a munkásokat. Az 1939-es miniszteri rendelet értelmében az első csoportba tartozó munkások órabére 46 fillér, a második csoporté 56 fillér, a harmadiké 70 fillér. Ezekhez a munkabérekhez jött az ötven százalékos bérpótlék. A jelenlegi megállapodás értelmében a következő munkabérek lennének fizethetők szeptember 20-tól. Első csoport: 93 fillér, második csoport: 110 fillér, míg a harmadik csoporté 120 fillér. Ezekhez a munkabérekhez járulna az 50 százalékos pótlék. Kimondja még a megállapodás, hogy ennél több munkabér nem kérhető és nem is fizethető. A megállapodás azonban csak a miniszter jóváhagyása után léphet érvénybe.

Országos mozgalmat indítanak a debreceni kádárok az új hordók magasabb ára érdekében

Heroldszky József kádármester elnöklésével tegnap ülést tartott a kádár szakosztály. A nyersanyag kiosztást beszélték meg. Ezenkívül azonban egy nagyon fontos határozatot is hoztak. Baró Györgyné felvetette azt a súlyos problémát, hogy az ungvárok olyan mértékben

emelkedtek, sőt a dongafának a hivatalos árát is olyan magasan állapították meg, hogy a kész hordók sokkal többé vannak önköltségi árukat számítva, mint amennyiért a megszabott áron eladni lehetne. Mivel senki sem kívánhatja a kádároktól, hogy munkájukra ráfizessenek, ezért egyhangúlag elhatározták, hogy kéri az új hordóárak revidió alá vételét és ennek elérése érdekében országos mozgalmat indítanak. Megkeresik az összes ipartestületeket kádár szakosztályait, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz és hasonló felirathat kérjék az új hordóárak méltányos emelését.

Petróleum-káló engedélyezése

A debreceni kerületi Kereskedelmi és Iparkamara részletesen foglalkozott a petróleumkáló kérdésével és beható tárgyalás után — az idevonatkozó kívánságokat összefoglalva — felterjesztést intézett a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterhez. A debreceni kamara felterjesztésében foglaltakat a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter magáévá tette és ennek megfelelően megállapította a súlymérték átszámítási kulcsát, valamint az elszámolható káló mennyiségét.

Most kiadott rendeletében az adóköteles petróleum forgalmának és fogyasztásának szabályozása tárgyában kiadott 99.200/1940. K. K. M. számú utasítás VIII. fejezetét úgy módosította, hogy egy liter petróleumot 0.82 kg. petróleummal, egy kg. petróleumot pedig 1.22 liter petróleummal kell egyenlőnek tekinteni. Ettől az átszámítási kulcsától a petróleumfajták, valamint a hőmérséklet különbözősége folytán kisebb eltérések lehetségesek.

Elesorgási és párolgási veszteség címén felmerült hiányok fedezésére

DEBRECZEN 7. OLDAI 1943 IX. 25.

a nagykereskedők 2%, a kiskereskedők pedig 3% elesorgási veszteséget számolhatnak el. Abban az esetben azonban, ha a petróleum-nagykereskedő egyúttal petróleum-kiskereskedő is, összesen csak 3% elesorgási veszteséget számolhat el.

Mi újság a budapesti élelmiszer nagyvásártelepen?

A Magyar Vidéki Sajtótudósító óvárosi jelentése szerint szeptember hó 17-től 23-ig az élő- és vágottbaromfi, továbbá a tojáspiacon az árak nem változtak. — A zöldség- és főzelék-árak piacán a petrezselyem ára 10, a fejes káposztáé 15, a kelkáposztáé, parajé és gerezdes paradicsomé 20, az almáparadicsom ára 30, a foltos vörös zöldséparadicsom pedig 50 fillérrel emelkedett; viszont a márgarópa ára 20, a vajbábé és uborkaé 40, a zöldborsóé 70 fillérrel csökkent kg-ként. A gyümölcspiacon a nem fajtájú alma 10, a görögdiányéé 20, a magvavaló szilváé 40, a nem-fajtájú kórté, őszibarack és héjas dió ára 50, a szőlő ára pedig 100 fillérrel emelkedett kg-ként.

SPORT

Holnap lesz az első kezitabdamerkőzés Debrecenben a Testvériség és a DVSC csapatai között

Beszámoltunk már arról, hogy Debrecenben elsőnek a Tiszántúlon pedig az első között alakította meg kezilabdacsapatát a DVSC. Edigi rövid működése alatt máris szép sikereket ért el, s most vasárnap visszavágó mérkőzést játszik a budapesti Testvériség kitűnő együttese ellen Debrecenben. A mérkőzés, mely déli fél 12 órakor kezdődik a DVSC Dószegi úti pályáján, jó sportot és kemény küzdelmet ígér, annál is inkább, mert a debrecenieket a visszavágás vágya fűti.

A DVSC csapatát Balogh Ferenc szakosztályvezető készíti elő a nagy találkozóra. Tégnap is kiadós edzést tartottak a lila-fehérek s minden remény meg van arra, hogy vasárnap az első Debrecenben tartandó kezilabdamerkőzésen debreceni győzelem szűlessen.

A budapestiek ma este érkeznek Debrecenbe s így holnap kipihenne vehetik fel a küzdelmet a DVSC együttese ellen. A vasárnapi mérkőzés iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés érthető, hiszen a már hazánk megszeretett kezilabdacsaport Debrecenben is kezdi megvetni alapját.

Az Ajtó-utcán rajtot az első debreceni háztömbkörülly verseny mezőnye

Vasárnap délelőtt döntésre jutó első debreceni háztömbkörülly verseny terepe az Ajtó-utca, Kút-utca, Kéttmalom-utca, Magoss Györgyter alkotta ezerméteres négyszög. Ezt az útvonalat az első korcsoportba tartozó leventék htszor, a második korcsoportba tartozó leventék tizenkétszer, a főversenyben induló harmadik korcsoportos leventék pedig huszszor hajrták körül.

A rendező városi levente parancsnokság mindent elkövet annak érdekében hogy az első debreceni háztömbkörülly kerékpáros verseny érdekességéhez képest jól sikerüljön. Az útvonal mentén rendőrök és leventék fognak kor-dont állani és biztosítják a rend fenntartását.

A terep, melyen a versenyt lebonyolítják igen nehéz. Ugyszólván minden szakaszban más az alapanyaga. Fordulóit élesek s a versenyzőktől kiforrott technikát követelnek. Ezért már napok óta szorgalmasan járnak az esti órákban a versenyzők az útvonalra gyakorolni, hogy az éles fordulókat szeszélyével, a hirtelen berántásokkal, a legkedvezőbb áttétel-arányokkal, a talaj minőségével, a hajrtá lehetőségeivel és sok más szemponttal megismerkedjenek.

Az NB. III. Szamosmenti csoportjában a két debreceni együttes a DVSC II. és a D. Villanygyár holnap nagy feladatot állt elő mert a Villanygyárnak a bajnokságban vezető Nagyváradai MÁV együttesét, a kis DVSC-nek pedig a jó-

képességi nagybányai Petrozsény SE csapatát kell legyőznie, hogy további pontjait gyűjtsék a debreceniek. A kis DVSC minden bizonytalanság nélkül a D. Villanygyár nehéz küzdelem után, de mégis legyőzheti ellenfelét.

Az amatőrbajnokságban a DEAC-Villanygyár II, DMTE-Püspökladányi MÁV II, és Tiszthelvittek-Karcagi Levente mérkőzések lesznek vasárnap Debrecenben a dohánygyár sport telepén, a Dózsai úton.

A DEAC október 10-én vendéglátja a Szegedi VSE férfi és női kosárlabda csapatát Debrecenben. A szegediek eleget tesznek a debreceniek meghívásának és így október 10-én barátságos mérkőzést játszanak az egyetemisták női és férfi együttesével.

A DEAC férfi együttese valószínűleg a következő felállásban veszi fel a küzdelmet: dr Arday, dr Kapros, Kohonitz, Berta, Kiss Lajos, Számításba jön még Szurányi Hollós, Szabó és Hörömpö. A mérkőzés játékvezetője a budapesti Kamarás lesz. A DEAC hőgyicsapatának összeállítását még teljesen bizonytalan.

Kinevezték a levante labdarúgás vezetőjét. Központi vezető vitéz Áronffy Jankó Béla, ügyvezető Tamássy István dr. főtábornok Keresztényi József lett.

Schelenz Károly vasárnap Budapestre érkezik a kézilabdázó szövetség meghívására. Schelenz jelenleg a német kézilabdázók birodalmi edzője a kiváló szakember. A MKESZ a kézilabda edzőképző tanfolyam előadójává

hívta meg Schelenzt.

Vasárnap a DVSC a Vasas csapatával játszik Budapesten a Latorca-utcában. A budapesti Vasasnak az utóbbi időben nem ment valami jól, de Hegyi Gyula, a Vasasok intőzője nyilatkozatában azt hangoztatta hogy figyeljék meg a csapatot vasárnap a DVSC ellen! Ott bajnoki pontokért megy a játék. A Vasas különben a szerdai edzésén kikapott 2:1 arányban az OTE csapatától.

Két Nagy II. egy mérkőzésen Vasárnap a Vasas-DVSC mérkőzésen a budapestiek kullancsa Nagy II. lesz, s a debreceniek csapatában is szintén egy Nagy II. nevezett játékos fog központi háttérben játszani. Kíváncsian várjuk, vajon melyik lesz a jobban játszó középpályás.

Kéri Károly, a MAVAG jeles játékosa résztvevő a Ferencvárosi legutóbbi edzésén és a kiszivárogtatott hírek szerint a zöld-fehérek felé gravitál. Igaz ugyan, hogy Kéri a kolozsváriknál írta alá szerződését, még a múlt tavasszal, de most már meggondolta magát és a ferencvárosiaknál szeretné rugni a labdát.

Az újonnan kivett vigalmi adók létalapjukban támadják meg az egyesületeket és magát a Nemzeti Bajnokságot is a pénzügyminiszter legújabb rendelete értelmében olyan városokban, ahol hívatásos játékosok szerepelnek, bármilyen sportversenyen, a belépődíjak után 20-50 százalékos vigalmi adót kell szedni. A rendelet a labdarugókat sújtja igazán. A még 50 meglévő hiva-

tásos labdarugón keresztül bűnhődik az egész magyar labdarúgás. Hétfőre összehívták az érdekelteket NB. I. egyesületeket a vigalmi adó ellen való harc részleteinek megbeszélésére.

Az Edzők Testületének hosszabb idő óta nincs már elnöke, mert Nagy Ferenc és Senkey Imre szerinte Vincze Jenőt, a régi debreceni labdarugójátékos és Toldi Gézát akarják az ET élére állítani.

Szerkesztői üzenetek

Sz. Lajosné és levelezőtársai. A villamosvita egyelőre lezárult. B. leveletük már nem közölhetjük, ellenben tájékoztatás céljából illetékes helyre juttatjuk.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ (54)

GALOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelési, nyomozási diszkrét, eredményesek, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72. 54-1576 12 3.

JÁNOSY magánnyomozó és megfigyel. Virág u. 21. Telefon: 23-78. 54-764 11. 9.

KASZTOLÁNCZY magánnyomozó megfigyelnyomozó, Lőránffy u. 19. 953 9. 30.

ALKALMAZÁST NYER FÉRFI VEGYES

NYUGDLIÁST, ki gyűlölcös kezeléséhez ért, keresek, Debrecenhez közelebb vasútállomás mellett, cca 5 hold gyümölcsös, fél hold szőlő és köztes részes műveléshez. Szerény lakás van. Értekezni: Fényes ügyvéd, Piac u. 75. 2-498

BÉCSÜLETES fiú kiszolgálóhoz, bentkoslalt, fizetéssel felvétetik, hajdúlakanya, kantine. 2-868

GÉPÉSZT keresek Phöll szántásra. Csillag u. 14. 2-622

HÁZMESTERI ÁLLÁS FÉRFI (29)

IDŐSEBB házaspár ház mestertel jelentkezen Szepességi u. 28. 29-968

HÁZMESTERPÁRT keresek száraz kis pince szobába. Megtekinthető csak vasárnap, Eötvös u. 84. 29-964

IRODAI FÉRFI (32)

GÉP- gyorsíró, és könyvelő tisztviselőt (vagy nő) keresünk. Irásbeli jelentkezés személyi adatokkal „Nagyváralati gyáraknak” jellegre a kiadóba. 32-905

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

MEGBIZHATÓ segédet lehetőleg rövidlátó szakmában jártast felveszek, Barta, Piac u. 5. 48-950

IPARI FÉRFI (33)

CIPESZSEGÉD felvétetik, Dregán, Arany János u. 1. 33-878

FODRÁSZ segéd heti 30 P fizetéssel felvétetik. Tanuló fiú, vagy leány fizetéssel felvétetik, Poludnyák, Tóth Árpád u. 26. sz. 33-969

FÉRFIFODRÁSZ segédet legmagasabb fizetési osztályú is alkalmazok, Balogh, Hatvan u. 69. sz. 33-967

FIATAL üveges, képke-retező, vagy asztalos-segéd azonnal felvétetik. „Keretező bolt” Piac u. 89. sz. 33-973

FODRÁSZ segédet s tanulóleányt felveszek. Erdős, Rákóczi u. 41. 33-596

GYERTYAGYÁRBA

gépkezelő férfi és könyvelő munkára lányok felvétetnek. Nap u. 4. 33-972

ÜGYES kézimunkás fiú, vagy leány, állandóra felvétetik. Selepi úrszabóság, Piac u. 41. 33-617

TANULÓ FIÚ (64)

PAPIRKERES- KEDÉSBE tanuló polgárral, vagy nyolc elemi végzettséggel felveszek. Vámosi papirkereskedés, színházi átjáró. 64-904

KIFUTÓ FIÚ (49)

FIATAL kifutófiú felvétetik. Sipkovits Nagyvárad u. 15. 49-917

KIFUTÓFIÚ 16 éven alul fűszerüzletbe felvétetik. Magoss György-ter 9. sz. 49-615

ALKALMAZÁST KERES FÉRFI (1)

GÉPIRNI tudó, bérelés-molában jártas fiatal keresztény tisztviselő délutáni elfoglaltságot keres. Deseó, Kigyó u. 39. sz. 1-906

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

DAJKÁT azonnalra felveszek. Domokos Lajos u. 15. 4-873

GYERMEKSZERETŐ jobb családból való leányt 3 gyermek mellé, azonnalra, vagy elsejére felveszek. Vilmos császár körút 30. Jelentkezés délután. 4-943

ÁLLANDÓAN szállodai mosónőt felvesz a Turul, Piac u. 67. 4-979

KERESKEDELMI NŐ (50)

TELJESEN önállóan tudó kiszolgáló fiatal nőt, vagy férfit, fűszerüzletbe azonnal is, vagy elsejére felveszek. Cegléd u. 6. sz. 50-604

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLÁNYOKAT 16 éven alul felveszek. Rózsa virágcsarnok, Kossuth u. 3. 47-921

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

FŐZŐ mindenest jó bizonyítvánnyal elsejére keresek. Miklós u. 4. sz. földszint, bal. 30-769

SZORGALMAS mindenest azonnal felvétetik. Erzsébet u. 111. sz. Sportkavéház 30-978

MINDENES főző lányt felveszek. Jelentkezni Rákó i Jenő u. cukorka üzlet. 30-955

MINDENES izr. főzőnőt, Budapestre felveszek. Jelentkezés: Rothermerek u. 57. 30-911

ÜGYES bentlakó mindenest és bejárónót azonnal felveszek. Cim a kiadóban 30-624

NYIREGYHÁZARA

mindenes főzőnőt azonnalra, vagy elsejére felveszek. Központi fűtéses lakás. Jelentkezés Rózsa Ferenc József út 32. sz. II. em. 7. 30-975

BEJÁRÓNÓ (8)

BEJÁRÓ főzőnőt felveszek. félnapra Jelentkezni: Simonyi út 27. sz. vagy Piac u. 75. I. em. 8-335 vv.

TAKARÍTÁSRA bejárónót keresek. Piac u. 87., kapualatti bejárat. 8-965

SZAKÁCSNŐ (60)

MINDENES bejáró szakácsnót magas fizetéssel felveszek. Cim: Hatvan u. 6. házfelügyelőnél. 8-628

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

INTELLIGENS közepkorú nő elhelyezkedne magánoshoz, vagy idősebb házaspárhoz „Megbízható” jellegre a kiadóba. 3-926

BEJÁRÓNÓT takarításra, csak jó bizonyítvánnyal felveszek. Klein Piac u. 58. II 28. első lépcső. 8-750

BEJÁRÓ mindenest elsejére felvétetik, étkezde, Batthyány u. 11. 8-621

ÜZLETI AJANLAT 67

TOROTT gramofonlemezpet 2.50-ot fizetek Villanykörte csere 30 t. Biro, Hunyadi u. 22. 67-33 11. 20

CIANOZ, vizsgái, zsi zskitelent telcelosseg ge Kiss, Meliusz-ter 7 telefon: 14-30 (veres templomnal). 67-606 11. 4

CIANOZTASSON Csa la cianozo valaiattal Lakasvizsgaiaosok telcelosseg ge, Rakoczi u. sz telefon: 14-27 sz. 67-269 10. 13

SIRKOVÉK műköből és termesköből, meszszalak gyümölcsösök részere és pirossalak, kerti utakra, kaphatok a debreceni múkogyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 57-279 vv.

SZORMÉ bundákat javítok, alakítok, testek, veszek, eladok, Kovary szucsimester, püspöki palota 1. 31. 67-593 11 31

ELADOK, VESZÉK, használt kerékpárokat, segédmotorokat, gramofonokat, porzivókat gramofonlemezeket, kölcsonzők porzivót, s gramofont. Soltesz, Kálvin-ter 2. 67-144 10. 31

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. sz. kisállomásnál. 67-1792 1. 3

NOI, férfi borkabát fordítását olcsón vállalom, Tegdes szabómester Püspöki palota 67 1996 11. 20

BUNDAJÁT most készíttesse, alakíttassa

Katona Vilmos szűcs mesternél, Simonffy 2 telefon: 12 32. 67-157, 12. 12

ÉRTÉKES vásznalból, selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, hímézzük ágyneműt, fehérneműt, függönyeit. — Megrendelőink anyagjait külön bebiztosítottuk Favorit, Csapó u. 24. 67-573 12. 31.

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT, legmagasabb napiáron vesz Hangya tolgúyító-telep, József air. herceg u. 71. 9-1381 10 4.

ELELMISZER, ITAL (18)

TÉLI álló alma kapható Ungvári u. 4. Baranyi utcából nyílik. 18-892 10. 24.

DIOBEL idei száraz, kapható Péterfia 15. sz. 18-519

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíróiskolájában géppróiskolájában állandó tanfolyam kezdés Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tanterületi királyi főigazgató engedély száma: 3.475 1941-42. 785 9. 26

ZONGORAZNI tanlora kezdőket, haladókat. Bizalommal jelentkezzen. Teleki u. 10. felsőcsen-gőn 56-930

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

REGI ezskéket, ezüstöt, brilliansat, magas aron veszek Ékszer javítás, Pollak aranyműves, Hatvan u. 2. 19-527 11. 29

ARANYAT ezüstneműt ezskéket, napi aron vesz Pakács Sandor. Piac u. 56. 19-1872 11. 17

ARANYAT, ezüstöt, brilliansat ékszer napiáron veszek. Szelecsényi, Sas u. 2. 19-495 11 27

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

SINGER varrógép eladó jókarban Széchenyi u. 18. emelet. 7-970

HANGSZER (28)

ZONGORA bécsi, remek hangú, gyermekégy fából, kitűnő kályhák, szalon garnitúra eladók. Adlak u. 20. (egyetemi sporttelepnel). vv.

ZONGORA nangoiasi munkát kitűnő képzettséggel vállalkoz Vargyas Nap u. 17. vidéken is 28 624 5. 3

EGY Schunda cimbalom eladó. Homok u 65 28-616

EGY jókarban levő 80 basszusos, váltós tangó-harmónika sürgősen eladó. Timár u. 22. szám harmadik ajtó. 28-627

BÚTOR (9)

SZÉP olcsó bútort akar vásárolni, fáradságot ne sajnálja, Lőcsői bútorüzletben megtalálja Eötvös u. 66. szám. 9-886 9. 30

HASZNÁLT bútorokat iradaberendezést wert heimkasszát, uzletberendezést magas aron veszek Veró, Csapó u. 10 sz. 9-1971 10. 10.

NINCSEN fényes kirakunk, bútor olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9-1381 10 4.

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZÍTMÉNYÜ konyhaberendezések festett hálók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban. 9-645. 11. 29

HÁLO és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan raktáron. Ujfaluussnál. — Bethlen u. 56. 9-783 10. 22.

EBEDLŐSZONYEG 2 és fél 3 és fél, használt eladó. Péchi u. 7. 9-870

Egy darab kétszemélyes rekamé eladó. Monostorpályi út 26. 9-945

JOKARBAN levő 2x3 méteres perzsa szőnyeg eladó. Megtekinthető 1-4 óráig. Csapó u. 58. 9-959

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

ÁTADÓ jóforgalmú fűszerüzlet italteressel együtt, betegség miatt azonnal. Cim a kiadóban 6-623

KIADÓ ÜZLET, MÜHELY RAKTAR 41

MÜHELYT cserélek. — Erdy festő, Széchenyi u. 42. 41-867

LAKÁST KERES (52)

KETTŐSZOBÁS összkomfortos lakást, lehet alberlet, is, sürgősen keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatot a kiadóba „Fiatal pár” jellegre kérek 52 569 vv.

LEHETŐLEG a központban különbejárattal bútorozott szobát keresek, központi fűtés előnyben. Válaszokat „állami tisztviselő” jellegre a kiadóba kérek. 52-830 vv.

MAGÁNOS nyugdíjas bútorozott szobáért hat hónapot előre fizet. József kir. herceg u. 27. kerestéptület. 52-969

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

BÚTOROZOTT szoba kiadó, vagy eladó. — Arany János u. 14. 10-947

KÜLÖNBÉJÁRATU udvari szoba kiadó Piac u. 10. II em. 1 órákor. 10-963

ELVESZETT (13)

VASKOVITS Erzsébet villamosbérlete elveszett. Becsületes megtalálók. Arany János u. 6. látára le 13-981

TALÁLT villamos bérletért Vaskovits Erzsébet jelentkezzen, Temető u. 14. D. 13-957

SARGA magyarvizi elveszett, Batthyány u. 18. sz. alul. Megtalálójá jutalomban részesül 13-922

MOST csütörtökön hajnalban a debreceni vasúti állomáson elveszett egy akatáskám, melyben a réam néve nagyon fontos orvosi naplóm, fűrógép felsőréz és a fiam iskolai bizonyítványa volt. Kérem a megtalálót, hogy azokat megfelelő jutalom ellenében a szerkesztőségnek adja le. A többi dolgokat megtarthatja. — Dr Offenbächer. 13-929

VEGYES (68)

MUNKÁRA ökröket kiadok teletetésért. Cim a kiadóban. 68-886

NAGYCSERE 120 sz. alatt 20 drb növénydekorburjót téli teletetésre váltalok. Közvetlen a martinkai szőlőskert mellett Csonka Ferencnél. 68-707

DEÁK Ferenc utcai nagytemplomban, a második emeleten női maszkok ünnepekre kiadó. Érdeklődni: Friedman-nál. Hatvan u. 31. 38 951

MOSOTT RONGYOT VESZ LAPUN? NYOMDÁJA!

CSEREÜZLET (11)

SZAPPANNAK való szirt szappanra becsere-let Pál János szappanosmester. Kölcsey u. 8. 11-634 11. 19

SZALMÁÉRT trágyát adok, Széchenyi u. 21. 11-620

KÁLYHA (46)

ELADÓ egy ötös kályha, egy nagy kályha, — szép fésűlködő tükrök, — Batthyány u. 9. 46-891

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

HASZNÁLT pricesnyerget kantárral megvételre keresek. Cim: Nyugati u. huszárlaktanya. 37-870

FÜTHETŐ fürdőkád megvételre kerestetik lehetőleg kályhával, Mezszena u. 6. 37-866

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

VEZUV kályha, kétszárnyú teleajtó, asztalok, s fotekvázak, 44-es box-csizma, rádió, mérleg eladók. Arany János u. 6. Lázár. 36-900

GAZDASÁGI ESZKÖZ

LANZ BULDOG nyers-olajtraktor, cséplővel v. anélkül eladó. Megbízott Révész, Hunyadi u. 21. 24-1811 12 4

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik szekerek alkatre-szek állandóan raktáron Árúst, becsere, vasáro, vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26 19 24-1811 12 4

BOROSHORDOK maximumális árban kaphatók, 300-600 literes nagyságig, kisebb, nagyobb rendelhető. Javítást elvállal, Pesti u. 11. Heredovszky kádár. 24-733

INGATLANCSERE 39

HALÁPON elcse elénk 10 hold földet gazdalkodónak való hazett. Haláp 25. 11-708

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE (38)

KERESEK a közelben jobb földet, vagy jobb helyen városi házat, — 40 000 pengőig. Komlóssy út 54. 38-939

ELADÓ HÁZ (17)

TÖBBLAKÁSOS sark ház, jogfolytonos kocsimával eladó és egy üveg ajtó. Hadházi u. 11 17-894